

GŁOS LUDU

PISMO POLSKIEJ PARTII ROBOTNICZEJ

Rok III

WARSZAWA, CZWARTEK, 10 STYCZNIA 1946 ROKU

Nr 10 (398)

Dzisiaj początek obrad Organizacji Narodów Zjednoczonych w Londynie

Przemówienie króla Anglii do delegatów z całego świata

LONDYN, 9.1. (PAP). Prawie wszystkie delegacje na Generalne Zgromadzenie Organizacji Narodów Zjednoczonych przybyły już do Londynu.

W największych hotelach londyńskich, gdzie ulokowano członków delegacji, odbywają się informacyjne zebrania. Przedmiotem obrad jest kwestia wyboru 6 niestałych członków Rady Bezpieczeństwa. W londyńskich kołach politycznych twierdzą, że wybór tych członków będzie uwarunkowany położeniem geograficznym tak, że narody europejskie, narody Środkowego Wschodu oraz narody Ameryki Łacińskiej będą reprezentowane w Radzie.

LONDYN, 9.1. (PAP). — Król angielski

Jerzy VI witając w sali bankietowej pałacu św. Jakuba delegatów, którzy przybyli na Generalne Zgromadzenie Organizacji Narodów Zjednoczonych, oświadczył, iż w rękach Organizacji spoczywa los milionów ludzi i przyszłych generacji.

„Nowo powstała organizacja powinna położyć podwaliny pod nowy świat, w którym konflikty podobne do tego, jak doprowadziła do katastrofy Niemcy do zupełnej zagłady, nie powstaną się więcej — oświadczył m. in. król. Świat musi zrozumieć, że równa prawda wymaga równych obowiązków. Wszyscy członkowie Narodów Zjednoczonych muszą wznieść się ponad czasowe interesy państwowe i pamiętać o tym, iż służą wspólności narodów. Jeżeli będziemy pamiętać o tej zasadniczej prawdzie to jesteśmy przekonani, że przy dobrej woli i w duchu współpracy międzynarodowej uda się pokonać wszelkie trudności. Organizacja Narodów Zjednoczonych jest narzędziem, które umożliwi rozbudowanie systemu międzynarodowego bezpieczeństwa, odda do dyspozycji ludzkości nowe źródła energii odkryte przez geny ludzki. Służa ta przyczyną do przewyższenia głodu i rozpaczy milionowych mas ludzkich cierpiących będących z powodu zmniejszeń wojennych i skutków śmiertelnej katastrofy.

W imieniu Brytyjskiej Spółnoty Narodów i Imperium przyrzekam, że bez obawy i wahania spełnimy nasz obowiązek. W ciągu dwóch wojen światowych Wielka Brytania walczyła od początku do końca i chociaż cierpiała bardzo, nie zdradziła ludzkości w godzinie śmiertelnego niebezpieczeństwa. Nie zabraknie jej teraz. Jesteśmy gotowi przy odbudowie pokojowej tak samo jak byliśmy gotowi szermować i egzekwować w nowej międzynarodowej współpracy. Lojalna współpraca na wszystkich płaszczyznach może nam w osiągnięciu wypracowanego celu.

LONDYN, 9.1. (PAP). — Minister spraw zagranicznych USA James Byrnes oświadczył na konferencji prasowej, że w sprawie energii atomowej nie ma różnicy zdań między przedstawicielami wielkich mocarstw. Na pytanie, czy między nim, Byrnesem a Mołotowem były prowadzone dodatkowe rozmowy na ten temat po konferencji moskiewskiej, m. in. Byrnes odpowiedział przecząco.

Poza tym m. in. Byrnes stwierdził, że nie było żadnych różnic zdań w łonie delegacji amerykańskiej w tej sprawie.

Zapowiedź wyborów w Rumunii

Komisja Sojusznicza u króla Michała

MOSKWA, 9.1. (PAP). — Agencja Tass donosi, że przewodniczący rumuńskiej rady ministrów, Groza przesłał zastępcy Komisarza Ludowego spraw zagranicznych ZSRR, Wyszyńskiemu, następujący list:

„Mam zaszczyt przekazać Panu oświadczenie rządu rumuńskiego, rozszerzonego zgodnie z decyzjami konferencji moskiewskiej, dotyczącej Rumunii. Deklaracja rządu opiera się na jednoznacznej uchwale przyjętej na posiedzeniu 8 stycznia b. r. przez radę ministrów, w skład której wchodziły przedstawiciele partii narodowo-zaradkowskiej, której przywódcą jest Manu i partii narodowo-berańskiej, której przywódcą jest Brațanu. W ten sposób rząd rumuński wypełnił całkowicie decyzję konferencji moskiewskiej.

Do listu dołączona jest deklaracja rządu rumuńskiego następującej treści: „Dzisiaj, w dniu 8 stycznia 1946 r. odbyło się nadzwyczajne posiedzenie rady ministrów pod przewodnictwem dra Petra Grozy. Prezes rady ministrów przedstawił nowych ministrów Michała Romniceanu i Emila Hatieganu. Następnie premier postawił wniosek, aby rada ministrów zatwierdziła całkowicie wypełnienie decyzji przyjętych między 16 a 26 grudnia 1945 r. w Moskwie przez ministrów spraw zagranicznych ZSRR, USA i Wielkiej Brytanii.

Rada ministrów rozpatrzywszy ten wniosek uważa za konieczne oświadczyć, co następuje:

1) powszechne wybory do zgromadzenia ustawodawczego zostaną przeprowadzone w najbliższym czasie.

2) wybory będą przeprowadzone w warunkach całkowitej swobody na zasadzie powszechnego i tajnego głosowania z udziałem wszystkich partii demokratycznych i antyfaszystowskich, które będą miały prawo wystawienia swoich kandydatów.

3) zapewnia się wolność prasy, słowa, wyznań i stowarzyszeń. Ministrów spraw wewnętrznych sprawiedliwości, wyznań i propagandy poleca się wprowadzić w życie powyższych uchwał.

LONDYN, 9.1. (PAP). — Agencja Reuters donosi z Bukaresztu, że król rumuński, Michał, wydał obiad w pałacu w Sinaï na cześć Komisji Sojuszniczej,

składającej się z przedstawicieli 3 mocarstw: ambasadora brytyjskiego w Moskwie Clark Kerr'a, zastępcy komisarza ludowego spraw zagranicznych ZSRR — Wyszyńskiego i ambasadora Stanów Zjednoczonych — Harrmana.

NORYMBERGA, 9.1. (PAP) W dalszym ciągu oskarżenia przeciwko Rosenbergomu prokurator Brundo odczytał sprawozdanie, w którym Rosenberg stwierdza, iż udało mu się przekonać wielu wpływowych ludzi w Anglii o tym, że stanowisko Rzeszy niemieckiej jest słuszne. Rosenberg chwali Baldwin'a za jego przemówienie, w którym obiecuje on Niemcom przyznanie przez Wielką Brytanię prawa utrzymywania lotnictwa. Poza tym Rosenberg wyraża się z wielkim uznaniem o b. ministrze spraw zagranicznych sr Samuelu Hoare i wielkim przemysłowcu naftowym sir Henry Deterdingu.

Angielski prok. Maxwell Fyfe przedstawił Trybunałowi dokument, zdobyty na Japończykach z werającego szczegółowe sprawozdanie ambasadora japońskiego w Berlinie, który stwierdza, że Ribbentrop nie miał zamiaru zawrzeć pokoju z Anglią. Przeciwie zamierzał on raz na zawsze wyeliminować wpływy brytyjskie na kontynencie.

Półtora miliona robotników

grozi strajkiem w Ameryce

MOSKWA, 9.1. (PAP). Agencja Tass donosi, że jeśli w najbliższych dniach konflikt między robotnikami a przedsiębiorcami nie zostanie rozstrzygnięty, to liczba strajkujących w Stanach Zjednoczonych dojdzie do półtora miliona.

Robotnicy przemysłu stalowego, elektrotechnicznego i mięsnego zamierzają wkrótce przystąpić do strajku. Robotnicy przemysłu elektrotechnicznego, których organizacja zawodowa wchodzi w skład Kongresu związków przemysłowych, oświad-

czyli, że 14 stycznia b. r. rozpocznie się strajk 200 tysięcy robotników przedsiębiorstw: General Electric, Westinghouse i General Motors.

LONDYN, 9.1. (PAP). Agencja Reuters donosi z Nowego Jorku, że wybuchł tam strajk 7.000 pracowników telefonów firmy Western Union. Poza tym w dalszym ciągu trwa strajk telegrafistów. Wiadomość z Nowego Jorku nadchodzi z wielkim opóźnieniem.

Obiad na Kremlu na cześć premiera bułgarskiego

MOSKWA, 9.1. (PAP) Agencja Tass donosi, że przewodniczący Rady Komisarzy Ludowych ZSRR Stalin wydał na Kremlu obiad na cześć bułgarskiego prezesa rady ministrów, Kimona Georgiewa.

W obiedzie wzięli również udział: bułgarski minister spraw zagranicznych — Stajnow, minister spraw wewnętrznych — Jugow, poseł bułgarski w ZSRR prof. Michalczew, a ze strony ZSRR Mołotow, Woroszyłow, Mikołaj, Zdanow, Kaganowicz, Berja i inni.

Strajk powszechny w Grecji

LONDYN, 9.1. (PAP). Agencja Reutersa donosi z Aten, że generalna konferencja pracy proklamowała w dniu 8 stycznia b. r. strajk powszechny.

W Atenach strajkuje 17 tysięcy robotników i tyleż mniej więcej w Pireusie. Konferencja zaprzecza twierdzeniu greckiego premiera Sofulisa, że strajk ten ma charakter polityczny.

W dniu 9 stycznia przyłączyli się do strajku kolejarze.

Aresztowania w Belgradzie

LONDYN, 9.1. (PAP). Agencja Reutersa donosi, że jugosłowiański Wydział Bezpieczeństwa aresztował 13 osób, należących do organizacji generała Michajłowicza. Przy tej okazji wykryto tajną drukarnię.

Wśród aresztowanych znajduje się dowódca oddziału czetników podczas okupacji niemieckiej, mjr Wasticz, wybitny adwokat belgradzki, wyżsi urzędnicy Banku Narodowego i przemysłowcy.

Cały świat żąda ich ukarania

Prokurator o umundurowanych zbродniarzach w Norymberdze

Prokurator Fyfe przedstawił również dowody, iż Ribbentrop starał się namówić Niemcy do ataku na Związek Radziecki.

Prokurator Fyfe przedstawił również dowody, iż Ribbentrop starał się namówić Niemcy do ataku na Związek Radziecki.

Parowozy, szkło, obuwie

Pierwsza Fabryka Lokomotyw w Chrzanowic i Cynkownia w Trzebini osiągnęły już produkcję przedwojenną, natomiast Huta szkła w Szczakowej i fabryka obuwia „Bata“ w Chełmsku znacząco już ją przewyższyły.

Rośnie też produkcja parowozów w fabryce Cegielskiego w Poznaniu.

Gdy w sierpniu ub. r. wyprodukowano trzy nowe parowozy, w październiku wykonano ich już 9, a zatem, w ciągu pięciu miesięcy produkcja wzrosła o 300 proc.

Od czasu uruchomienia produkcji fabryka Cegielskiego wyprodukowała już 45 nowych parowozów. Niezależnie od produkcji nowych parowozów wyremontowano do końca 1945 r. 44 parowozy wraz z tendrami, oraz 20 wozów ramajowych dla miasta Warszawy.

Przyjaźń i współpraca Wielkiej Trójki

podstawą trwałego pokoju

Prasa angielska o Zgromadzeniu Organizacji Narodów Zjednoczonych

LONDYN, 9.1. (PAP). Prasa brytyjska żywo omawia rozpoczynające się obrady Zgromadzenia Narodów Zjednoczonych.

Komunistyczny dziennik „Daily Worker” twierdzi, iż jasną rzeczą jest, że zgromadzenie stanie się w downą walkę polityczną. Pomimo porozumienia osiągniętego w konferencji moskiewskiej w związku z kwestią energii atomowej, wpływowe koła imperialistyczne w Stanach Zjednoczonych wciąż jeszcze wierzą, że zmonopolizowanie bomby atomowej da im do ręki nieograniczoną władzę w przyszłości. Debaty będą bezwzględnie bardzo ożywione, a możliwość niebezpiecznych starć nie jest wykluczona. Z chwilą jednak, kiedy Wielka Trójka będzie trzymała się razem i obstawała przy umowie moskiewskiej, zgromadzenie podoła swoim zadaniom.

Korespondent konserwatywnego dziennika „Daily Telegraph” twierdzi, iż zadanie Rady Bezpieczeństwa polega na tym, aby nie pozwolić narodom na własne, nie wyklucza to jednak możliwości

tych własni. Głównym punktem krytyki organizacji jest fakt, iż Rada Bezpieczeństwa nie ma żadnego wpływu na zmianę procedury głosowania Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Korespondent liberalnego dziennika „News Chronicle” twierdzi, iż Ameryka nie odeszła daleko od swoich nacjonalistycznych koncepcji. Zmiana tego stanu rzeczy jest wewnętrznym problemem amerykańskim. Dopóki jednak problem ten nie zostanie rozwiązany, postęp świata będzie się odbywał w tempie zwolnionym.

Ogólna opinia prasy brytyjskiej wyrażona jest w artykule konserwatywnego piśmiennictwa „Daily Sketch”. Autor artykułu twierdzi, iż jeśli nie będzie stałej przyjaźni, zaufania i współpracy pomiędzy Stanami Zjednoczonymi, Wielką Brytanią a Związkiem Radzieckim, nie można mówić o harmonii, która zbawi narody.

Dyplomatyczny korespondent „Daily Telegraph” pisze, iż Wielka Brytania došla do porozumienia ze Stanami Zjed-

noczonym, że komisja kontroli badań nad energią atomową, proponowana na konferencji w Moskwie, nie zmusza Ameryki do odkrycia tajemnic bomby atomowej, zanim nie zostaną wprowadzone odpowiednie umowy bezpieczeństwa. Byrnes przedstawi ten punkt widzenia na Generalnym Zgromadzeniu Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Kronika polityczna

AMB. WENDE W WARSZAWIE

Do Warszawy przybył ambasador R. P. w Jugosławii J. K. Wende z pierwszym sekretarzem p. Stien-Stoberskim. Komitet Słowiański w Polsce wysłał następującą depeszę do Komitetu Słowiańskiego w Budapeszcie:

DEPESZA DO ŁUŻYCZAN

Komitet Słowiański w Polsce serdecznie dziękuje za przesłane życzenia noworoczne. Przesyłamy Wam nawzajem serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku i zapewniamy przyjaźń dla bratniego Narodu Łużyckiego.

Komitet Słowiański w Polsce uważa, że Wąska sprawa winny się zająć wszystkie państwa słowiańskie dla zabezpieczenia Wam swobody i obrony przed germanizacją. Niech żyje bratni Narod Łużycki! Niech żyje jedność Narodów słowiańskich!

Po zgonie prof. St. Kutrzeby

Depesze kondolencyjne Premiera Rządu

W związku ze zgonem Prezesa Polskiej Akademii Umiejętności prof. St. Kutrzeby, Premier Rządu Jedności Narodowej ob. E. Osóbka-Morawski wysłał następujące depesze:

POLSKA AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI
KRAKÓW

Przesyłamy wyrazy głębokiego współczucia w związku ze śmiercią profesora dr. Stanisława Kutrzeby, w którym nauka polska traci wybitnego uczonego, a Polska wielkiego patriotę.

Prezes Rady Ministrów
Osóbka - Morawski

REKTOR
UNIwersytetu Jagiellońskiego
KRAKÓW

Z powodu śmierci wybitnego uczonego prof. dr. Stanisława Kutrzeby przesyłam wyrazy mojego głębokiego współczucia.

Prezes Rady Ministrów
Osóbka - Morawski

ANNA KUTRZEBIANKA
KRAKÓW

Proszę przyjąć wyrazy mojego serdecznego współczucia z powodu śmierci Ojca Pań, wybitnego uczonego polskiego i wielkiego patriotę.

Prezes Rady Ministrów
Osóbka - Morawski

ONZ będzie parlamentem świata

Mowa m. Bakera przez radio

LONDYN, 9.1. (PAP). Minister stanu John Noel Baker wygłosił przez radio przemówienie, w którym podkreślił, że jeżeli obrady Zgromadzenia Narodów Zjednoczonych zostaną uwieńczone powodzeniem, powstanie rodzaj rządu światowego, a samo Zgromadzenie przekształci się w parlament światowy.

Minister stanu, którzy wezmą udział w obradach, są przedstawicielami narodów, które przyjęły zasady demokracji.

Celem Narodów Zjednoczonych jest położenie kresu wojnom i wyścigowi zbrojeniowemu. Każde naród będzie musiał odstąpić arbitrażu siły przez arbitraż prawa. Każdy naród będzie musiał załatwić spory na drodze pokojowej z wykluczeniem groźby siły przeciwko całości terytorialnej i niezawisłości politycznej innego państwa. Każdy naród będzie musiał oddać swe siły zbrojne do dyspozycji Narodów Zjednoczonych.

Szczery podziw dla ZSRR

wyrażają delegaci francuskich Związków Zawodowych

MOSKWA, 9.1. (PAP). — Bawiąca w Moskwie delegacja francuskich związków zawodowych podzieliła się na konferencję prasową swymi wrażeniami z dziesięciu dni, radzieckimi i zagranicznymi.

Delegacja zwiedziła Moskwę, Leningrad i Soczi. Przewodniczący delegacji Montmousson oświadczył, że w życiu przedstawicieli francuskich związków zawodowych przyczyni się do zbliżenia francusko-radzieckiego. Zagadnienie odbudowy zostało rozwiązane w Związku Radzieckim nadzwyczaj śmiało.

„Jesteśmy zdumieni wysiłkiem organizacyjnym Związku Radzieckiego i wyrażamy szczery podziw” — oświadczył Montmousson.

Delegat Cavalin i Glorieux podkre-

śli, że rozwój techniki w Związku Radzieckim zrobił na nich wielkie wrażenie. Doskonałe rozwiązania jest również problem opieki nad robotnikami i problem przygotowania młodych sił roboczych.

Proces w Norymberdze

(naczytek na str. 1)

dzieck, kiedy rozpoczęły się kłeski armii niemieckiej na froncie wschodnim. Rząd japoński odpowiedział, że wobec tego, iż wszystkie siły Japonii związane są w wojnie ze Stanami Zjednoczonymi, okazanie pomocy jest niemożliwe.

Następnie prokurator Roberts rozpoczął wspólne oskarżenie przeciwko naczelnemu dowódcy armii niemieckiej Keitlowi oraz jego szefowi sztabu Jodlowi.

Roberts odczytał wyjątki z pamiętnika Jodla, które rzucają ponure światło na działalność niemieckich przywódców wojskowych. Kiedy we wrześniu 1941 r. w porcie Osloł patriot norwescy zatópił 2 doki i zniszczył kilka statków, komisarz niemiecki w Norwegii Terboven stwierdził w raporcie do Hitlera, iż otrzymał depeszę od Keitla, że wszyscy pracownicy pomoci i ich rodziny muszą ponieść solidarną odpowiedzialność za sabotaż. Wobec tego uważam — twierdzi Terboven — że otrzymałem pozwolenie rozstrzelania winnych. Na dokumencie widnieje napis: „ofłwki”.

Znalezienie prywatnego testamentu Hitlera

LONDYN, 9.1. (PAP). Agencja Reutersa donosi z Bad Godesberg w Nadrenii, że wraz z politycznym testamentem Hitlera oraz jego aktem ślubu znaleziono również prywatny testament Hitlera.

Dokument ten jest podpisany przez Marję Bornanna, Goebbelsa oraz generała von Buelowa, jako świadków.

Generał Buelow został aresztowany przez brytyjską policję wojskową i jest obecnie badany przez oficerów „Intelligence Service”.

Symboliczne przejęcie dostaw UNRRA

przez Ministra Żeglugi i Handlu Zagranicznego

Minister Żeglugi i Handlu Zagranicznego dr Stefan Jędrzychowski podpisał symboliczny akt przyjęcia towarów UNRRA, wyładowanych ze statku „Nsh-maha” — pierwszego okrętu, który przybył do Gdyni z towarami UNRRA w dniu 4 września 1945 roku.

Ze strony amerykańskiej akt podpisany został przez dyr. E. Hays, urzędującego szefa wszystkich dostaw UNRRA przy stałej misji, przebywającej w Polsce.

Min. dr Jędrzychowski, w krótkim przemówieniu wyraził podziękowanie UNRRA za dotychczasową pomoc, oraz wyraził nadzieję, że Misja UNRRA w Polsce ze zrozumieniem i życzliwością będzie zajmować się potrzebami Polski. Min. Jędrzychowski złożył ponadto osobiste podziękowanie panu E. Hays za jego niestrudzoną i owocną pracę.

W odpowiedzi na przemówienie ministra dyr. E. Hays zaznaczył, że aczkolwiek podpisany akt dotyczy towarów wyładowanych z pierwszego statku UNRRA, który zawiązał do portów polskich, symbolizuje on jednak przejęcie 350.000 ton towarów, dostarczonych Polsce od tego czasu do końca roku 1945. Dyr. Hays stwierdził ponadto, że w roku 1946 dostawy UNRRA zostaną wydane i zwiększone.

Churchill iedzie do Ameryki

LONDYN, 9.1. (PAP). Agencja Reutersa donosi, że Winston Churchill opuścił wraz z małżonką Anglię udając się na Florydę, gdzie spędzi swój urlop.

Podczas pobytu w Stanach Zjednoczonych Churchill złoży wzyte prezydentowi Trumanowi.

Gen. C se lo na wolności

LONDYN, 9.1. (PAP). Agencja Reutersa donosi z Madrytu, że gen. Louis Castello, hiszpański minister wojny w gabinecie Jose Giral, b. republikańskiego premiera w chwili wybuchu wojny domowej w Hiszpanii, został wypuszczony na wolność.

Został on aresztowany we Francji podczas niemieckiej okupacji i oddany władzom hiszpańskim.

W Hiszpanii został on początkowo skazany na śmierć. Wyrok zamieniono następnie na dożywotnie więzienie.

Żądania demokratów greckich

Delegacja EAM u regenta

ATENY, 9.1. (PAP). — Regent grecki arcybiskup Damaskinos przyjął delegację EAM pod przewodnictwem sekretarza generalnego partii komunistycznej Santo a oraz sekretarza partii socjalistycznej Economusa.

Delegacja zwróciła się z żądaniem utworzenia rządu, składającego się z przedstawicieli wszystkich partii w Grecji.

Delegacja złożyła regentowi rezolucję Komitetu centralnego EAM, oskarżając

cały rząd premiera Sofulisa o niestosowanie się do dyrektyw kraju. Rezolucja zwraca się przeciwko przebywaniu na dal wojsk brytyjskich w Grecji, ponieważ przyczynia się to do ograniczania życia politycznego i ekonomicznego w kraju. W dziedzinie ekonomicznej rezolucja stwierdza, że rząd popiera finansistów i przeciąża budżet wydatkami na wojska okupacyjne, co powoduje chaos finansowy w kraju.

W telegraficznym skrócie:

PRIMER BELGIJSKI odczytał na sesyjnym posiedzeniu parlamentu dekret królowej Karola o rozwiązaniu senatu i Izby Deputowanych. Wybory zostały wyznaczone na dzień 11 lutego. Nowy parlament zbierze się 8 marca.

10 MILIONÓW HERTOLITRÓW WINA zostały wywiezione na ulicę Algieru, jeśli nie zostanie ono przeznaczony do Francji przez kwietniem w kwietniu bowiem odbywa się nowe wioabranie.

KOMISARZ PALESTYNY, sir Allen Cunningham, użyczył amerykańskiemu towarzyszącemu „Franklinowi Pipelnie”, którego współwłaścicielami są „Standard Oil” i „Texas Oil Company”, kancej na budowę rurociągu naftowego, który będzie biegił od Zatoki Perskiej, poprzez Arabię do Palestyny.

RZĄD BRYTYJSKI PODAŁ DO WIADOMOŚCI z stosownie do umowy zawartej między rządem Wielkiej Brytanii i Federacyjnej Ludowej Republiki Jugosławiańskiej, b. gubernator Słowacji gen. Rupnik, który przebywał w niewoli brytyjskiej, został przekazany władzom jugosłowiańskim. Miejsce pobytu b. premiera niemieckiego rządu jugosłowiańskiego — Nedizera i b. przywódcy chorwackiego — Pavelca, których wydanie domagał się Komitet Słowiański, nie jest znane.

SAD LUDOWY węgierski w meście Sopron wystąpił do repatriowania sprawy 11 tysięcy członków wojska ludowego, m. in. węgierskiej organizacji na Węgrzech. Dotychczas rozpatrzone sprawy 500 członków tej organizacji.

RZĄD LIBAŃSKI zamierza utworzyć placówkę dyplomatyczną w Moskwie.

Wymowa manifestacji

W całym kraju na wiecach, we wszystkich fabrykach i zakładach pracy, jak Polska długa i szeroka, masy pracujące demonstrują swoją radość z powodu uchwalenia przez Krajową Radę Narodową ustawy o unarodowieniu wielkiego i średniego przemysłu.

Manifestacje te są najlepszym dowodem, że ustawa ta wyraża dążenia całego Narodu Polskiego, który rozumie, że przez ten wielki historyczny akt Polska wkracza w nowy okres swego rozwoju, buduje nowy system gospodarczy z wyrugowaniem władztwa wielkich kapitałistów. Oddźwięk, jaki znalazło uchwalenie ustawy 3 stycznia b. r. w szerokich masach ludowych, jest dobrą zapowiedzią na przyszłość.

Świadczy on, że polska klasa robotnicza doceniając, iż Państwo realizuje jej postulaty, będzie się czuła z tym Państwem związana jeszcze bardziej; jeszcze więcej sił odda dla dzieła odbudowy. Świadczy to, że robotnik polski doskonale rozumie głęboki sens zmiany, jaka zaszła. Mimo że ostateczne rezultaty tej podstawowej zmiany — przejęcia przez Państwo wielkiego i średniego przemysłu — nie są jeszcze widoczne, mimo ciężkiej jeszcze sytuacji materialnej klasy robotniczej — robotnik polski docenia w pełni i rozumie, jak wielkie perspektywy dla podniesienia jego dobrobytu, dla rozwoju całego Państwa stwarza ustawa z 3-go stycznia b. r. Robotnik polski rozumie przede wszystkim rzecz najważniejszą: przez upaństwowienie podstawowych gałęzi naszego przemysłu, przemysł ten nie będzie więcej pracował dla interesów prywatnego kapitalisty, lecz cały dochód z niego iść będzie do kasy Państwa, a więc tym samym bogacie będzie naród, bogacie będzie całe społeczeństwo. Dlatego każdy wysiłek, poniesiony dla wzmocnienia produkcji w przemyśle upaństwowionym podnosić będzie dobrobyt robotnika, który stoi przy warsztacie pracy.

Świadomość tej prawdy — jak to wykazały ostatnie manifestacje — tkwi głęboko w masach robotniczych. Nie zdołają jej stłumić różne balamutne wywody, których autorzy dowodzą, że właściwie robotnikowi jest wszystko jedno, czy pracuje w fabryce państwowej, czy prywatnej. Świadomość tej prawdy będzie bodźcem dla zwiększenia wydajności pracy robotnika polskiego, świadomość ta zrodziła musi wielki entuzjazm pracy, większą jeszcze ofiarność i oddanie, większą troskę o dobro fabryki, w której się pracuje. Świadomość ta zrodziła musi i zrodzi u robotnika większe jeszcze umiłowanie dla jego warsztatu pracy. Będzie go ulepszał i rozwijał ze wszystkich swoich sił, wykorzystując wszystkie możliwości.

Takie będą i być muszą rezultaty ustawy o unarodowieniu przemysłu. Na tym też polega jej doniosłe znaczenie, jej wielka rola w dziele odbudowy naszego kraju.

Organizacja Narodów Zjednoczonych

W dniu dzisiejszym w centralnej sali pałacu Westminsterkiego w Londynie otwiera się pierwsze generalne zgromadzenie Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Na porządku obrad pierwszego zgromadzenia znajdują się przede wszystkim sprawy organizacyjne, ustalone przez komisję przygotowawczą: wybór sekretarza generalnego zgromadzenia, utworzenie komitetów, wybór niestałych członków rady bezpieczeństwa, wybór rady ekonomicznej i społecznej, zorganizowanie stałego sekretariatu i wybór siedziby Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Załatwienie tych spraw zakończy okres organizacyjny O. N. Z., który rozpoczął się w październiku 1943 roku decyzją wielkich mocarstw na konferencji moskiewskiej o powołaniu w możliwie najkrótszym czasie światowej organizacji dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa. Dalszymi etapami w budowie organizacji była konferencja krymska, na której uchwalono procedurę głosowania w Radzie Bezpieczeństwa i ustalono szczególną rolę w O. N. Z. wielkich mocarstw, na których ciąży główna odpowiedzialność za utrzymanie pokoju światowego, konferencja w San Francisco, na której został opracowany i uchwalony statut Organi-

zacji Narodów Zjednoczonych i wreszcie ostatnie prace komisji przygotowawczej w Londynie.

Po załatwieniu spraw organizacyjnych porządek dzienny zgromadzenia, opracowany przez komisję przygotowawczą, przewiduje dyskusję nad pilnymi sprawami międzynarodowymi. Sprawozdawca dyplomatyczny agencji Reutersa uważa, że pilnymi sprawami, którymi zgromadzenie się zajmie, będą takie zagadnienia, jak zastrzeżenia rządu syryjskiego wobec układu angielsko - francuskiego, dotyczącego Lewantu, sprawa Persji, sprawa Palestyny oraz sprawa Indii Holenderskich. Jak wiadomo, konferencja moskiewska trzech ministrów spraw zagranicznych uchwaliła, że pierwsze zgromadzenie Organizacji Narodów Zjednoczonych zajmie się sprawą utworzenia międzynarodowej komisji dla kontroli nad energią atomową. Jak donoszą, z Londynu, na zgromadzeniu znajdzie się sprawa zwiększenia pomocy UNRRA w celu przyspieszenia odbudowy zniszczonych wojną krajów sojuszników w Europie. Będzie omówiona również sprawa hiszpańska i zagadnienie usunięcia resztek faszyzmu na świecie.

Jak widać z tego zestawienia, przed pierwszym generalnym zgromadzeniem Narodów Zjedno-

czonych stoją zadania o wielkiej doniosłości.

Organizacja Narodów Zjednoczonych w przeciwieństwie do Ligi Narodów, którą cechowała bezsilność i która nie potrafiła i nie chciała przeciwstawić się agresji niemieckiej, powinna stać się organizacją, zdolną do realnego zabezpieczenia pokoju światowego. Karta Organizacji Narodów Zjednoczonych, przyjęta w San Francisco, która opiera się na zasadzie niepodzielności pokoju i współpracy głównych mocarstw, dała nowej organizacji podstawę, umożliwiającą jej skuteczną pracę w celu zagwarantowania pokoju na świecie.

Konferencja moskiewska, która w przededniu pierwszego generalnego Zgromadzenia O. N. Z. odbyła się pod znakiem porozumienia i zacieśnienia współpracy między wielkimi mocarstwami w najważniejszych, zasadniczych sprawach aktualnej polityki międzynarodowej, wzmocniła tę podstawę, na której opiera się gmach Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Antynarodowe intrygi reakcji emigracyjnej sprawiły, że Polska była nieobecna w San Francisco i dopiero niedawno położyła swój podpis pod statutem Organizacji Narodów Zjednoczonych. Jednak wkład Polski do dzieła zwycięstwa nad agresją niemiecką, ofiarność narodu polskiego w odbudowie kraju ze zniszczeń wojennych i szczere dążenie demokracji polskiej do zbudowania pokoju i bezpieczeństwa coraz bardziej znajduje uznanie w opinii publicznej świata. Wybór wiceministra Modzelewskiego na przewodniczącego komisji przygotowawczej Rady Bezpieczeństwa O. N. Z., połączony z entuzjastyczną manifestacją na rzecz Polski, był wyrazem tego uznania dla Polski, jako czynnika stabilizacji pokoju na świecie.

W swoim exposé na IX-tej Sesji Krajowej Rady Narodowej premier Osóbka - Morawski w ten sposób określił zadanie polskiej delegacji na generalnym zgromadzeniu O. N. Z.:

„Na zbliżającej się w styczniu konferencji Narodów Zjednoczonych delegacja polska, strzegąc jak skarbu jedności wielkich mocarstw, której zawdzięczamy zwycięstwo nad niemiecką zaborczością i faszyzmem, domagać się będzie wytypowania wszelkich źródeł faszyzmu, gdziekolwiek jeszcze istnieją. Polska wraz z innymi narodami dążyć będzie do tego, aby zabezpieczyć się raz na zawsze przed zbrodniczym militarystem niemieckim i oprzeć na realnej podstawie współpracę międzynarodową przeciwko wszelkiej agresji“.

Naród polski, który poniósł tak wielkie ofiary w walce z najazdem niemieckim, który mimo olbrzymich zniszczeń i strat wytrwał w tej walce aż do druzgocącej klęski faszyzmu i obecnie wykazuje tyle hartu w odbudowie i tyle zapału w walce o utrwalenie pokoju, powinien zająć odpowiednie miejsce w Organizacji Narodów Zjednoczonych, która dziś otwiera nową kartę w stosunkach międzynarodowych.

ś. † p.

STANISŁAW KUTRZEBA

POSEŁ DO KRAJOWEJ RADY NARODOWEJ,
PREZES POLSKIEJ AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI,
zmarł w Krakowie dnia 7 stycznia 1946 roku.

**Prezydium
Krajowej Rady Narodowej**

Decydujący etap

akcji świadczeń rzeczowych

Konferencje wojewódzkie z udziałem przedstawicieli Rządu

Wczoraj odbyła się w obecności ministra Aproprowizacji ob. Sztachelskiego i wiceministra Popiela ogólnopolska Konferencja Kierowników Wojewódzkich Oddziałów Świadczeń Rzeczowych.

Sprawozdania z poszczególnych okręgów wykazały istnienie poważnych trudności, w wykonaniu planu świadczeń rzeczowych.

Jedną z przeszkód stanowi, podkreślano często w sprawozdaniach, stanowisko małańców państwowych, podległych Urzędowi Ziemi, które w dalszym ciągu należących świadczeń nie wypełniają.

Wszyscy sprawozdawcy podkreślali konieczność wzmocnienia pracy, czynników administracyjnych od soltysa poprzez wójtów i starostów; istnieją bowiem jeszcze kierownicy gmin i powiatów, którzy nie doceniają wagi zagadnienia.

Podobnie ma się sprawa z niektórymi Radami Narodowymi, zwłaszcza gminnymi,

które dają raczej do obniżenia nałożonego wymiaru, aniżeli do realizacji planu. Ponadto przeprowadzenie akcji specjalnej wymaga dalszego usprawnienia, gdyż artykuły idą na wieś nazbyt długo. Wprowadzone ostatnio premie pieniężne wywołały na wsi jak najlepsze wrażenie i należałoby to w najbliższym okresie wykorzystywać.

Na zakończenie obrad wygłosił przemówienie minister Aproprowizacji ob. Sztachelski.

Mówca, sumując dotychczasowy przebieg akcji świadczeń rzeczowych, stwierdził, że miesiąc grudzień nie dał spodziewanych wyników.

Przeprowadzenie zakupów zboża na wolnym rynku za pośrednictwem utworzonego Funduszu Aproprowizacyjnego będzie dokonywane po ukończeniu akcji świadczeń rzeczowych. W związku z tym ustala się ostateczny termin zakończenia akcji na 15 lutego b. r. Termin ten winien być bez-

względnie dotrzymany. W tym okresie ilości zaległe wynoszące ok. 300.000 ton, muszą zostać bezwzględnie zebrane.

W najbliższym czasie odbędą się wojewódzkie konferencje w sprawie świadczeń rzeczowych z udziałem przedstawicieli Rządu. Terminy konferencji, w których wezmą udział: wiceprezydent Szwalbe, wicepremier Gomułka, minister Skarbu Dąbrowski, minister Lasów Tkaczow i minister Żeglugi Jedrychowski, zostały już ustalone.

W dalszym ciągu swego przemówienia minister Sztachelski naszkicował dla każdego województwa szczegółowy, obliczony na 5-dniowe etapy plan realizacji świadczeń na odcinku zboża. Minister podkreślił, że zebranie zboża stanowi dla nas problem w tej chwili najważniejszy, decydujący dla zaopatrzenia zarówno wojska jak i całego społeczeństwa, pracującego nad odbudową kraju.

Ameryka złotem płynąca

w cieniu kłopotów powojennych

(Korespondencja własna „Głosu Ludu”)

Dla przybyszów z Europy, dla tych, którzy n gdy jeszcze nie byli w Stanach Zjednoczonych, widok Nowego Jorku jest przeżyciem niecodziennym, niezapomnianym. Po zburzonych miastach naszego kontynentu, po zombardowanych centrach przemysłowych, po dworcach rozbitych, po ulicach, na których an jeden dom nie stoi cały, po gruzach Warszawy — nie łatwo jest przyzwyczać wzrok do potęg tego miasta, do wielkich, w niebo strzelających gmachów, do niebawalego przepychu i bogactwa.

Kiedy wychodzi się wieczorem na Broadway, kiedy spaceruje się po Fifth Avenue, kiedy widzi się wielką, długą ulicę, w której ze wszystkich stron migoczą światła wielkiego miasta, reklamy neonowe i zwykłe, kiedy obserwuje się błyszczące wystawy, potężne napisy, auta pędzące w zawrotnym tempie — wydaje się, że to wszystko stanowi film jakś. Tak niedawno jeszcze w nocy, wracając z Pragi w Aleje Jeruzolimskie, trzeba było długo, długo brnąć przez tonący w ciemnościach Nowy Świat, w którym ani jeden dom się nie zachował, tak niedawno jeszcze trzeba było podtemku przesunąć się przez zburzone całkowicie ulice naszej stolicy.

OGROM NEW - YORKU

W 1878 r. w tej małej dziurze było 384 chatki, dzisiaj New-York City liczy 683.217 gmachów, 8.627 fabryk, 11.988 garaży, 516 hoteli i 760 teatrów. W samym tylko roku 1940 wybudowano tutaj 13.534 nowych gmachów, których koszty budowy szacowano na 191.130.768 dol.

Na Fifth Avenue, pomiędzy 33 a 34 ulicą stoi najwyższy gmach świata. Jest to tzw. Empire State Building, mający 102 pięter. Liczy on 1248 stóp wysokości, a dla porównania warto podkreślić, że wieża Eifel ma 995 stóp. Na budowę tego domu zużyto 10 milionów cegieł i 930 ton stali i niklu chromowego. Dom ten posiada 6.400 okien. Kiedy stoi się na szczycie tego kolosa i patrzy na miasto, widać się dopiero potęgę i ogrom New-Yorku. Auta wydają się być małymi, szybko posuwającymi się zabawkami, ludzie wyglądają jak mrówki. Wielkie, dwudziestopiętrowe gmachy obok drapaczy chmur robią wrażenie małych budynków.

Bezpośrednio przed moim przyjazdem samolot amerykański, szybujący nad New-Yorkiem na dużej wysokości, rozbił się o szczyt Empire State Building, co pociągnęło za sobą śmierć załogi i pasażerów.

W KRAINIE LUKSUSU

Odwiedzającemu New-York rzuca się natychmiast w oczy zamożność kraju. Nie kończąc się sznur aut, wielkie zaopatrzone we wszystko sklepy, najbardziej wyszukane potrawy, owoce i cukry, najpiękniejsze towary i wytwory drobnego przemysłu — to wszystko są rzeczy, których nie sposób nie zauważyć w ciągu pierwszych kilku godzin. W luksusowych kinach tonie się w dywanach, przepych pięknych restauracji jest na stosunki europejskie czymś niezwykłym. Nawet w murzyńskiej dzielnicy Harlem zostały z dużym rozmachem wybudowane wielkie restauracje i lokale nocne, w których do taktu muzyki murzyńskiej czarni mieszkańcy New-Yorku wykonywują szalone tańce przypominające pląsy dzikich w dżungli afrykańskiej.

Ale mimo luksusu i bogactwa, mimo tej wielkiej ilości domów, mimo ogromnych gmachów i drapaczy chmur, sprawa mieszkaniowa w tym mieście — jak zresztą w ogóle w Ameryce — stanowi problem bardzo poważny. Wynajęcie mieszkania jest nie tylko rzeczą trudną, jest w wielu wypadkach prawie niemożliwą. Przypominają mi się utyskiwania niektórych warszawiaków na temat mieszkaniowe. Skoro w wielkim, potężnym New-Yorku utrzymanie mieszkania jest rzeczą tak ciężką, nie mają chyba podstaw do narzekania nasi malkontenci z powodu trudności mieszkaniowych, powstałych na ruinach Warszawy, w gruzach zburzonego miasta.

CIEŻKIE CHMURY

Na horyzoncie Ameryki ukazują się obecnie ciężkie chmury. Przejście z okresu wojennego do gospodarki pokojowej nie jest ani proste, ani łatwe. Następuje

ono przy dużych wstrząsach i przy stałym wzroście bezrobocia. Wielki kapitał dąży do obniżenia zarobków robotniczych i podwyższenia cen na towary, na produkty spożywcze. Dąży on do obniżenia stopy życiowej szerokiej rzeszy pracujących.

Przemawiając przed kongresowym „Appropriation Comm'tee” sekretarz handlu Henry Wallace oświadczył: „Jeżeli (w 1946 r.) będzie 7 milionów bezrobotnych i jeżeli kapitaliści otrzymają w porównaniu z okresem przedwojennym podwójny dochód — po opłaceniu podatków — owe 7 ml. bezrobotnych podniosą swój głos w kraju tak potężnie, że będą musieli być wysłuchani.”

Według raportu ekonomistów, na których opiera się Wallace, kapitał podwoił swe zyski w porównaniu z zyskami przedwojennymi, a płace i pensje w ciągu następnych czterech lat spadną o 25 miliardów dol.

Na pytanie, jakie może być niebezpieczeństwo, gdyby dochód kraju spadł do 100 miliardów dol, z poziomu 194 miliardów w roku 1945, Wallace odpowiedział: „Byłby bardzo poważny kłopot w kraju. Byłby on większy niż w roku 1932.”

Według danych ujawnionych w raporcie zyski korporacji podniosły się z 10 miliardów w 1946 r. do 11 miliardów w 1947 r. i na tym poziomie utrzymują się do 1949 r. Warto nadmienić, że zyski korporacji w 1940 r. wynosiły 5,5 miliardów, obecnie więc zostały podwojone.

Dane te nie zostały oczywiście ogłoszone przez prasę amerykańską, ponieważ przeprowadzone badania uważane były przez ekonomistów za „top secret”. (Ścisłe tajne).

GROŻBA KRYZYSU

Prezes C.I.O. Philip Murray w przemówieniu, wygłoszonym 14 grudnia, ostrzegł opinię publiczną i władze amerykańskie, że z powodu okrajania i stalego zmniejszania zarobków robotniczych z jednej i wzbierających zysków korporacji z drugiej strony, Stany Zjednoczone mogą stanąć wobec kryzysu ekonomicznego, który może się okazać dużo bardziej katastrofalnym, aniżeli krach 1929 r.

Przemówienie to przywódca CIO wygłosił w czasie dyskusji nad projektem

prez. Trumana, który wzywał do zaprzestania strajków.

Na naczelne miejsce wysuwa się obecnie w Stanach Zjedn. zagadnienie zatrudnienia 60 milionów ludzi. Na pierwszy plan wysuwa się sprawa utrzymania zarobków robotniczych na poziomie dotychczasowym, z czasów wojny, aby można było dorównać wysrubowanemu, rosnącym cenom.

Sprawa ta będzie nie tylko zajmowała pierwsze szpalty gazet. Sprawa ta będzie nie tylko przedmiotem dyskusyj i sporów na posiedzeniach Kongresu. Rozstrzygnięcie jej będzie zależało od siły, jedności i współdziałania amerykańskiej klasy robotniczej, od jej postawy i zdecydowania.

New-York, w grudniu 1945 r.

Jan Górski

Polska a Bułgaria

Rozmowa z Posłem Bułgarskim w Warszawie

Dyplomatyczny korespondent PAP red. Marian Wojdyło złożył wizytę posłowi nadzwyczajnemu i ministrowi pełnomocnemu Bułgarii w Warszawie, dr. Pawłowi Tagaroffowi.

Naród bułgarski — oświadcza na początku rozmowy minister Tagaroff — jest od wieków pełen najlepszych uczuć braterskich dla narodów słowiańskich. Daremne były próby różnych profesorów faszystowskich, zmierzające do udowodnienia, że Bułgarzy należą do tej samej rasy, co Niemcy i Japończycy. Świadomość uczuć słowiańskich zawsze pozostawała w sercu narodu bułgarskiego. Brak mi słów, którymi można by określić i wyrazić przyjaźń i miłość narodu bułgarskiego wobec podwójnego swego oswobodziciela — narodów Związku Radzieckiego.

Wyrazem braterskich uczuć są serdeczne stosunki narodu bułgarskiego z narodami ludowej, federacyjnej Jugosławii, które wzmocnione zostały krwią tysięcy bułgarskich i jugosłowiańskich bohaterów, poległych dla wspólnej sprawy wolności. Ale naród bułgarski kocha również gorąco bratni naród polski. To uczucie miłości i braterstwa datuje się jeszcze z czasów Władysława Warneńczyka,

264 tysiące repatriantów przeszło przez Zebrzydowice

(P) Przez punkt etapowy, w Zebrzydowicach przeszło od chwili uruchomienia linii Bogum — Dzieńdzice do końca roku 1945 — 264.532 repatriantów, za zbiorowymi biletami kolejowymi, wystawionymi przez czeskie Ministerstwo Opieki Społecznej.

Z nastaniem zimy ustały masowe transporty ze strefy okupacyjnej amerykańskiej. W ciągu grudnia b. r. przejechały przez Zebrzydowice 3 transporty Polaków ze Szwajcarii. Transporty te wzorowo zorganizowane, w ogrzanych pulmanach z konwojem szwajcarskim, złożone były z Polaków, którzy po klęsce Francji schronili się na ziemi szwajcarskiej.

W drugiej połowie grudnia zapoczątkowana została repatriacja cudzoziemców jadących z Polski, bądź przejeżdżających przez Polskę tranzytem do rodzinnych krajów.

Czytajcie „Trybunę Wolności”

kiedy Polacy i Bułgarzy walczyli przeciw wspólnemu najeźdźcy — Turcji.

W ostatnich latach, kiedy Polska uległa pod jarzmem faszyzmu, bohaterstwa walka narodu polskiego przeciw Niemcom, jak również odwaga warszawiaków budziły podziw i zachwyty, wywołując zazdrość w każdym sercu bułgarskim.

— Jakie są możliwości rozwoju naszych stosunków gospodarczych?

— Widoki wymiany towarowej między Warszawą i Sofią są olbrzymie. Bułgaria, jako jeden z największych producentów tytoniu na świecie, pragnie dostarczać do Polski swój aromatyczny tyton, wysokogatunkowe wino, olejek różany i miętowy oraz, co ma większe znaczenie dla przemysłu polskiego — rudy chromowe i manganowe, skóry baranie oraz owoce szczególnie winogrona, marmeladę i t. p.

Bułgaria stanowi równocześnie chłonny rynek dla żelaza, w szczególności w postaci maszyn i ich części, narzędzi metalowych, parowozów, instrumentów, dyktamentów i chemikaliów, które w Bułgarii cieszą się zasłużonym powodzeniem.

Wózki dla dzieci zamiast bombowców

Przemysł woenny ZSRR przechodzi na produkcję pokojową

Co charakteryzuje pierwsze miesiące pokojowego rozwoju gospodarki ZSRR? Przede wszystkim roznęła się powojenna przebudowa przemysłu. Duża ilość przedsiębiorstw przechodzi na masową produkcję artykułów dla potrzeb ludności. Nie tylko czyste „cywilne” przedsiębiorstwa, lecz i wyspecjalizowane zakłady zbrojeniowe — artyleryjskie, lotnicze i inne — wypełniają w pełni program produkcji urządzeń dla celów pokojowych i towarów dla ludności.

Oto niektóre liczby: w czwartym kwartale przedsiębiorstwa przemysłu lotniczego znacznie zwiększyły produkcję obrabiarek i motorów elektrycznych, a oprócz tego produkują 25 tysięcy rowerów, 4 miliony sztuk naczyń 40 tys. łózek, 2 miliony łóżek, 10 tys. wózków dla dzieci i innych wyrobów. Fabryki budowy maszyn, które w czasie wojny produkowały moździerze, obecnie rozpoczynają na wielką skalę produkcję najrozmaitszych urządzeń dla przemysłu ciężkiego, lekkiego i spożywczego, dla budownictwa i rolnictwa.

Zakłady artyleryjskie bez przerwy zwiększają produkcję urządzeń i instalacji dla przemysłu naftowego — świerdów turbinowych, wiertarek, narzędzi i t. d.

Ciężki przemysł kroczy na czele powojennego rozwoju gospodarczego Z. S. R. R. Przemysł węglowy wywiązuje się z powodzeniem z zadań planu rocznego: w październiku b. r. wydobycie węgla było o 20 proc. większe aniżeli w październiku 1944 roku. Górnicy nie tylko odbudowują kopalnie, lecz wszelkimi

siłami udoskonalają technikę przedwojenną.

Czarna metalurgia bez przerwy przybiera na sile wytwórczej i zwiększa produkcję. Odbudowano już 18 pieców hutniczych, dziesiątki agregatorów do wytapiania stali i walcowni. W październiku 1945 roku produkcja metalu kolorowych przewyższyła o 8 do 10 procent poziom z października 1944 roku.

Przemysł naftowy zwiększa wydobycie ropy naftowej zwłaszcza w rejonach „Drugiego Baku” (Ural - Powolże). Rozwija się masowe budownictwo małych elektrowni w ejskich dla obsługi kolchozów.

Szybko zwiększa się produkcja budowlanych maszyn. Uruchomione zostały odbudowane fabryki traktorów w Stalingradzie i Charkowie oraz nowa fabryka traktorów we Włodzimierzu. Założona podczas wojny nowa krasnojarska fabryka kombajnów, rozpoczęła produkcję. Uruchomiono wiele zakładów ciężkiego i średniego przemysłu budowy maszyn.

Przedsiębiorstwa budowy maszyn rolniczych zwiększyły w czwartym kwartale 1945 roku, w porównaniu z pierwszym kwartałem tego roku, produkcję pługów traktorowych 5-krotnie, kombajnów — 18-krotnie, kosiarek konnych — 5-krotnie, świeowników traktorowych — 18-krotnie, kultuwatorów traktorowych — 30-krotnie, młoczek traktorowych — 12-krotnie.

W ślad za ciężkim przemysłem idzie przemysł lekki i spożywczy, który z kwartału na kwartał zwiększa produ-

kcję ważniejszych artykułów. W trzecim kwartale bieżącego roku przedsiębiorstwa Ludowego Komisariatu Przemysłu Włókna i tkanin wyprodukowały o 45 proc. więcej różnych tkanin aniżeli w pierwszym kwartale roku bieżącego.

Znaczne sukcesy w wytwarzaniu artykułów pierwszej potrzeby osiągnął przemysł miejscowy, kooperacja rzemieślnicza i kooperacja inwalidzka.

W rolnictwie Związku Radzieckiego przejście na tory pokojowego rozwoju zaznaczyło się również wielkimi sukcesami. Obszar uprawnych ziem na Ukrainie zwiększył się w ciągu roku o milion ha i stanowi już 71 procent obszaru przedwojennego, w tym obszar, zajęty pod uprawę zboża — 80 proc.

Olbrzymie prace prowadzi się nad remontem i budową mieszkań oraz przedsiębiorstw komunalnych, mostów i wsi. Do 1 października 1945 roku w miastach Ukrainy odbudowano domy o powierzchni mieszkalnej około 7 milionów metrów kwadratowych. Wielką troską otaczają Rady Delegatów Ludu Pracujących zdemobilizowanych żołnierzy udzielając im długoterminowych kredytów na budowę domów indywidualnych oraz potrzebnych materiałów.

W Związku Radzieckim przejście z produkcji wojennej na pokojową odbywa się bez wstrząsów ekonomicznych i bezrobocia, w warunkach potężnego i stalego rozwoju całej gospodarki narodowej.

Docent B. Brański

NA POLSKICH ZIEMIACH

Delegacja Poloni Amerykańskiej we Wrocławiu

Przedstawiciele Poloni Amerykańskiej odwiedzili w czasie swej podróży po Polsce Wrocław.

Goście zagraniczni zwiedzili miasto, interesując się żywo licznymi śladami polskości, które przetrwały aż do dnia dzisiejszego w kościołach, budowliach historycznych, muzeach i t. p.

Silne wrażenie wywarły na rodakach z oceanu zniszczenia wojenne w mieście i okolicy, z drugiej jednak strony nie mogli oni znaleźć dość słów, aby wyrazić swój podziw dla ogromu pracy, prowadzonej przez władzę i społeczeństwo Wrocławia. Szczególnie odbudowana niedawno i już uruchomiona Państwowa Fabryka Wagonów wzbudziła ich zachwyt dla preżności polskiej techniki i ofiarności robotników.

Delegacja wzięła udział w uroczystościach otwarcia stałego teatru we Wrocławiu, gdzie była witana przez zgromadzoną publiczność.

Z Wrocławia goście amerykańscy udali się w podróż powrotną do Warszawy.

Z życia Partii

Nauczyciele łódzcy

realizują uchwałę I Zjazdu PPR

Konferencja nauczycieli peperowców, która w dniach 3, 4 i 5 stycznia toczyła się w Łódzkim Wojewódzkim Komitecie naszej partii, postawiła sobie za zadanie realizację uchwał I Zjazdu PPR w sprawie inteligencji. Przyciągnąć nauczycielstwo do aktywnego udziału w dziele odbudowy, przełamać dotychczasową wyczekującą postawę nauczyciela, zjednać go dla idei demokracji — oto konkretne zadania, jakie wyłonili się w toku obrad.

Z przyjemnością należy podkreślić, że komórka nauczycielska na terenie Łodzi i województwa z całym zapałem i prawdziwym oddaniem pracuje na terenie już prowadzi. Nie bacząc na kolosalne

Wałbrzych wysłał pierwsze 6 wagonów szkła

(P) W sobotę dnia 5.I. odbyło się w Wałbrzychu uroczyste przekazanie przez hutę szkła 6 wagonów szkła, przeznaczonych dla Wrocławia, Poznania i Warszawy.

Wzięliśmy się szczerze i poważnie do pracy...

Pionierski trud osadników — żołnierzy w Poznańskim

(Korespondencja własna „Głosu Ludu”)

W gminie Toruń Lubuski pow. suleciński, woj. Poznańskiego osiedliła się grupa zdemobilizowanych żołnierzy. Teren dla osadnictwa został wybrany przez grupę operacyjną Wydziału Polityczno-Wychowawczego Wyższej Szkoły Oficerskiej, która pragnęła przyjąć zdemobilizowanych z jak największą i mądrze pomyślaną pomocą. W ten sposób już pierwsze grupy osadników wojskowych znalazły teren przygotowany.

Trzeba przyznać, że początkowo władze powiatowe i gminne ustosunkowały się do nas nieufnie. Nieufność ta miała swoje uzasadnienie — zdarzały się wypadki poprzednio, że zdemobilizowani przyjeżdżali na odzyskane ziemie, zajmowali gospodarstwa, wywozili z nich co się dało łącznie z inwentarzem żywym i martwym — i znikali w niewiadomym kierunku. Ponieważ jednak my wzięliśmy się od razu szczerze i poważnie do pracy mimo dużych trudności początkowych — stosunek do nas wkrótce uległ radykalnej zmianie. Wyrazem tej zmiany stosunku do nas może posłużyć fakt, że spośród

Radomski „dzień radości dziecka“

winien świecić przykładem innym miastom

(Korespondencja własna „Głosu Ludu”)

Nieraz już zwracaliśmy uwagę na niezwykle żywą akcję kulturalno-społeczną radomskiego oddziału Towarzystwa Uniwersytetów Robotniczych. TUR radomski, który jako jeden z pierwszych w Polsce przystąpił do pracy kulturalno-społecznej, organizując dziesiątki świetlic, przedstawień, kursów, wykładów i imprez — przeprowadził ostatnio wspólnie z Zarządem Miejskim i społeczeństwem radomskim akcję pod nazwą „Dzień Radości Dziecka”. Akcją tą zostało objęte 15.000 dzieci Radomia i najbliższej okolicy. Cyfra 15.000 świadczy o ogromie pracy, dokonanej przez organizatorów i o ogromie radości dzieci miejscowego społeczeństwa.

W zorganizowaniu radomskiego „Dnia Radości Dziecka” wzięły szczególnie żywy udział miejscowe komitety miejskie i dzielnicowe PPR i PPS przeprowadzając prace przygotowawcze, jak również

delegując do akcji swoich przedstawicieli. Najbiedniejszym dzieciom, które w dniu uroczystości nie mogły przybyć do sali i świetlic, gdzie odbywały się zabawy i rozdawano podarki — wręczono paczki w ich mieszkaniach. Wiele dzieci otrzymało odzież i obuwie.

Zabawy i uroczystości radomskie odbyły się w 57-miu punktach miasta, przede wszystkim w szkołach. Poza lokalami szkolnymi w 24-ech zakładach pracy, fabrykach, lokalach partyjnych i innych — zorganizowano przyjęcia dla dzieci nie uczęszczających do szkół. „Dzieciom ulicy” zajęły się po kilku prowizorycznych punktach organizacje PPR i PPS.

W każdej ze świetlic uroczystość urozmaicały śpiewy, deklamacje, przedstawienia i tańce. Odbyło się także kilka bezpłatnych przedstawień kinowych, oraz kilka przedstawień teatru kukielki TUR-u.

Radomski „Dzień Radości Dziecka” zorganizowano dzięki głębokiemu poczuciu obowiązku społecznego wśród miejscowego społeczeństwa, dzięki pomocy władz wojewódzkich i miejskich. Ofiary

pieniężne ze strony poszczególnych instytucji i od osób prywatnych, napływające początkowo dość powoli, pozwoliły w końcu organizatorom na wyłączenie sumy zł 100.000 z funduszu „Dnia Radości” — i na stworzenie w ten sposób specjalnego funduszu pomocy dzieciom przyczółków mostowych. T.U.R. radomski wezwał równocześnie do zbiorów społeczeństwa Kielc i Częstochowy. W ten sposób akcja „Radości Dziecka” nie została zakończona, a przeciwnie będzie w dalszym ciągu kontynuowana.

Bilans dotychczasowych prac Wojewódzkiego Oddziału TUR-u w Radomiu i bilans pracy społeczników radomskich za okres od lutego 1944 do stycznia b.r., zamykający się chlubną pozycją „Dnia Radości Dziecka” — pozwala liczyć na to, że Radom przodujący jak dotąd innym miastom polskim w szerokiej akcji kulturalno-społecznej zachowa nadal palmę pierwszeństwa.

Należałoby sobie życzyć, by akcją TUR-u radomskiego zainteresowały się władze centralne, udzielając społecznikom radomskim całkowitego poparcia i dotacji w przyszłość.

Masowy zjazd z całej Polski

na Kongres SL w Warszawie

Na kongres Stronnictwa Ludowego, który rozpoczyna się dnia 15 b. m. i odbędzie się w Warszawie, w sali posiedzeń KRN przy ul. Nowogrodzkiej, zgłaszają się do Naczelnego Komitetu Wykonawczego Stronnictwa Ludowego delegacje wybrane na zjazdach Powiatowych Str. Lud. i na Zjazdach Wojewódzkich, których ostatnio odbyło się parę (Kielce, Poznań, Lublin, Białystok, Koszalin, Wrocław, Łódź i t. d.).

Poza delegatami zgłosiły chęć przybycia całe grupy z poszczególnych wsi i powiatów, a także z organizacji terenowych Młodzieży Wiejskiej „Wici” w ubraniach regionalnych i z organizacji poszczególnych ośrodków akademickich młodzieży chłopskiej.

Kongres, który jest 5-tym z rzędu, zapowiada się jako wielki zjazd chłopów z całego kraju.

Ma on wielkie zadanie jednociel ruchu chłopskiego, zdecydowania, że tylko Stronnictwo Ludowe ma prawo reprezentowania linii politycznej i da-

wnych tradycji chłopskich, ruchów. Kongres też niewątpliwie wypowie się w sprawach gospodarczych kraju, a szczególnie w sprawie spółdzielczości, oświaty, oraz w całokształcie gospodarki narodowej.

Znaczenie Kongresu współzrządzącej partii, jaką jest Stronnictwo Ludowe, ma niewątpliwie znaczenie ogólnopolskie.

Chłopi i cała wieś nasłuchwać będą wyników obrad ze szczególnym zainteresowaniem gdyż Kongres będzie radził w ich sprawach o rozwoju wsi i wytyczy drogę postępowania chłopskiej myśli politycznej.

Rozwój Samopomocy Chłopskiej

(Od naszego korespondenta)

Związek Samopomocy Chłopskiej na terenie województwa śląsko-dąbrowskiego stale powiększa swoje szeregi. Ilość członków z każdym miesiącem wzrasta. Na Śląsku zorganizowano już 1120 kół gromadzkich i gminnych, do których należy 50.770 gospodarstw.

W ub. miesiącu Związek otrzymał od władz wojskowych 118 koni, które rozdzielone zostały między chłopów.

Selekcję kobiecego Związku biorą aktywny udział w organizacji Przesposobienia Rolniczego dla młodych członków Związku. Ilość sekcji kobiecych stale wzrasta i obecnie wynosi przeszło 100.

Jak już pisaliśmy; Związek Samopomocy Chłopskiej organizuje sieć spółdzielni. Dotychczas powstało ok. 100 spółdzielni rolniczych i przemysłowych Samopomocy chłopskiej.

Powiatowe oddziały Związku wykazują w ostatnim czasie ożywioną działalność. W ub. miesiącu odbyły się powiatowe Zjazdy w Raciborzu, Lublińcu, Bielsku, Cieszynie, Katowicach, Rybniku i Zawierciu. H. D.

Jeszcze jedna zbrodnia niemiecka

We wsi Stolaz (Stol'tzhofen) pow. kołobrzeskiego, wyludnionej w czasie działań wojennych i obecnie niezamieszkałej, w obrębie zabudowań miejscowego tartaku znalezione zostały przykryte warstwami trocin liczne szczątki zwłok ludzkich, oraz strzępy ubrań.

Są to najprawdopodobniej zwłoki robotników polskich którzy pracowali przy musowo w tartaku i zostali zamordowani przez cofające się na wiosnę ubiegłego roku wojska niemieckie.

T. S.

Ziemia zradca zbrodnie

Polsko-radziecka komisja bada groby masowe w Łambinowicach

W Opolu urzędowała w dniach 6, 7 i 8 b. m. mieszana komisja polsko-radziecka, której zadaniem było przeprowadzenie śledztwa w sprawie niemieckiego obozu jeńców w Łambinowicach koło Niemodlina.

Ze strony polskiej przybyli: przewodniczący Głównej Komisji Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce, min. Sprawiedliwości ob. Henryk Świątkowski, przewodniczący delegacji polskiej na proces zbrodniarzy wojennych w Norymbierdze prokurator Sądu Najwyższego ob. Stefan Kurowski oraz kierownik wydziału prawnego w Ministerstwie Sprawiedliwości sędzia Sądu Najwyższego, ob. Antoni Landau. Radzieckiej delegacji przewodniczył prof. Dymitr Iwanowicz Kudriawcew, kierownik specjalnej komisji radzieckiej do badania zbrodni niemieckich na terytorium Polski. Prócz niego wzięli udział ze strony radzieckiej: gen. Tarasow - Radionow — zastępca naczelnego prokuratora, oraz prof. płk Adwiejew — specjalista w zakresie medycyny sądowej Uniwersytetu Moskiewskiego.

Ustalono, że w obozie jeńców przebywali żołnierze z armii polskiej, radzieckiej, brytyjskiej, francuskiej, nowozelandzkiej, greckiej, amerykańskiej, jak też Marokańczycy z francuskich formacji kolonialnych. Jeńcy anglosascy byli na ogół traktowani nieco lepiej, przez umożliwienie im zaopatrzenia w żywność z zagranicy, natomiast wszyscy pozostali byli poddani nieludzkiemu znaczeniu się ze strony wojskowych władz niemieckich, którym obóz w Łambinowicach podlegał.

W tych grobach łambinowickich leży pochowanych 40 tysięcy ludzi, a jeżeli doliczy się jeszcze, że około 1.000 jeńców miesięcznie umierało z wycieńczenia na robotach poza obozem, to

można bez żadnych zastrzeżeń podać 80 tysięcy jeńców wszelkich narodowości, jako liczbę minimalną ludzi zamordowanych w Łambinowicach.

Komisja radziecka stwierdziła, że Polacy przebywający w Łambinowicach podlegali specjalnym obostrzeniom, zwłaszcza w pewnych okresach. Delegacja radziecka doręczyła min. Świątkowskiemu odnalezione wykazy imienne powstańców warszawskich, obejmujące około 2.000 nazwisk oficerów i podofi-

cerów, mężczyzn i kobiet, którzy przebywali w obozie.

Przejęte instrukcje niemieckie pouczają żołnierzy Wehrmachtu, pełniących służbę wartowniczą w obozie, że jeńców nie należy bić, ale stosować wobec nich „bagnet i kulę“.

Z zeznań przesłuchiwanych świadków wynika, że obóz śmierci w Łambinowicach pozostawał pod zarządem regularnych oddziałów wojskowych — „Wehrmachtu“.

Świat pracowniczy całej Polski

wita historyczną uchwałę o nacjonalizacji przemysłu

W Warszawie w dalszym ciągu odbywają się wiece i zebrania robotników i pracowników Warszawy, poświęcone omówieniu przyjętej przez Krajową Radę Narodową uchwały o unarodowieniu przemysłu. Warszawski świat pracy z radością i uznaniem wita historyczną uchwałę K. R. N. Zebrania takie odbyły się w f-ce B-cia Borkowscy, „Jago“, w Państwowych Zakładach Samochodowych Nr 2, na stacji PKP — Warszawa — Grochów, w Państwowych Zakładach Optycznych, w P. Z. U. W., na szeregu punktów pracy SPB., na stacji tramwajowej Wola, u Henneberga, u Jarkowskiego i na szeregu innych punktów.

W 50 zakładach przemysłowych

w Radomiu odbyły się wiece, które były spontaniczną manifestacją świata pracy z okazji uchwalenia ustawy o upaństwowieniu przemysłu wielkiego i średniego.

Jedną z powziętych uchwał głosi: klasa robotnicza, doceniając w pełni znaczenie uchwalonego przez KRN dekretu o unarodowieniu przemysłu dla mas pracujących, postanowiła zdwoić swe wysiłki w celu zwiększenia wydajności pracy w zrozumieniu, że tylko zwiększenie produkcji stanowi istotny czynnik poprawy w naszym życiu gospodarczym.

Bydgoskie masy pracujące przyjęły entuzjastycznie ustawę o nacjonalizacji wielkiego i średniego przemysłu. W wielu fabrykach odbyły się liczne zebrania i masówki robotnicze.

Jedną z uchwalonych rezolucyj opiewa:

„Uchwalona przez KRN ustawa o nacjonalizacji przemysłu urzeczywistnia marzenia klasy robotniczej, która walczyła i krwawiła o to, by przemysł nie służył prywatnym fabrykantom, lecz był własnością narodu i służył masom pracującym. Robotnicy będą ze wszystkich sił starać się o powiększenie wydajności pracy i tępić w fabrykach szkodników i nierobów. Robotnik bowiem w dzisiejszych nowych warunkach pracuje dla siebie i dla ojczyzny, by zapewnić jej potęgę gospodarczą i polityczną w ramach jak najszerzej pojętej demokracji“.

Kronika gospodarcza

OBROTY PORTU GDYŃSKIEGO ZA ROK 1945.

(P) Według pobieżnych obliczeń obroty portu gdyńskiego za 5 i pół miesiąca eksploatacji w 1945 r. wyniosły 560.000 ton, z czego na import przypada 240.000 ton, a na eksport 320.000 ton.

Na import złożyło się 106.800 ton drobnicy 82.940 ton rudy, 17.480 ton celulozy, 7.660 ton samochodów, 3.420 ton nasion oleistych, 2.040 ton apatytyw, 3.000 ton ryb, 2.300 ton miedzi i t. d. Na eksport zaś 280.000 ton węgla, 24.200 ton bunkru, 12.260 ton koksu, 2.825 ton cementu i 784 ton sody.

Co się tyczy ruchu statków, to za ten sam okres weszło do Gdyni 531 statków morskich o poj. ok. 428.500 NRT, wyszło zaś 518 statków, o poj. ok. 386.900 NRT. Statki przybywały pod banderami 8 państw oraz pod t. zw. banderą aliancką, pod jaką pływają statki poniemieckie.

RUCH W PORTACH

(P) Do Gdyni przybył w tych dniach szwedzki parowiec „Inez“, przywożąc większą partię mleka skondensowanego, załadowanego w Danii. Amerykański parowiec „Joska Handy“ wyładował 3.500 ton superfosfatów bezpośrednio z New Jorku.

Zapoczątkowany został eksport żelaza przez Gdynię. Po pierwszy ładunek żelaza przybył fiński statek „Satakunta“.

W dniu 5 stycznia przybyły do Gdyni 2 statki z pełnookrętowymi ładunkami rudy ze Szwecji. Przewozem rudy do Polski zajmują się także polskie statki „Kraków“ i „Poznań“. Jeden z nich wyładowuje obecnie rudę w Gdyni.

ŻEGLUGA POLSKA WZNAWIA LINIE REGULARNE

(P) Jak donoszą z Gdyni statki polskie zaczynają znów pracować dla polskiego handlu morskiego. Polscy armatorzy starają się reaktywować przedwojenne linie regularne. Gdyńskie biuro połączonych towarzystw żeglugowych, wznowiło regularną komunikację pomiędzy Gdynią, a Londynem, wydzielonym statkiem „Ragne“ oraz pomiędzy Gdynią a Hull statkiem „Slask“. Wkrótce zostanie uruchomiona linia lewantyńska, jako również połączenia między Gdynią — Gdańskiem a portami Finlandii i Szwecji.

W miarę zwalniania polskich statków, armatorzy polscy stopniowo uruchomią żeglugę na wszystkich dowojennych liniach regularnych, obsługiwanych polskimi tonażem. W najbliższym czasie przybędzie do Gdyni dalszy polski statek „Lewant“, który ostatnio został zwolniony na rzecz Polski przez Międzynarodową Organizację Żeglugową UMA. Po wykonaniu rejsu do Anglii i z powrotem statek przejdzie do obsługi regularnej żeglugi pomiędzy Gdynią a portami Lewantu oraz Sycylii. Pierwszy ładunek jaki zabierze z Palestyny, będzie się składał z pomarańcz i owoców południowych. Część tych pomarańcz prawdopodobnie będzie przeznaczona dla Polski.

Nie ma jeszcze wyników

wyścigu pracy kolejarzy Śląska i Łodzi

W związku z zamieszczonym w „Głosie Ludu“ z dn. 9 b. m. komunikatem p. t. „Kolejarze śląscy zwyciężają“ — podanym na podstawie biuletynu Polskiej Agencji Prasowej, Minister Komunikacji ob. Rabanowski nadesłał nam następujące wyjaśnienie:

W biuletynie PAP z dnia 9.I. b. r. ukazał się komunikat pod tytułem „Kolejarze śląscy zwyciężają we współzawodnictwie z kolejarzami łódzkimi“. W artykule tym użyto między innymi zwrotu: „Zdaniem Komisji Nadzwyczajnej wyścig między kolejarzami śląskimi a łódzkimi zakończył się sukcesem pracowników kolejowych Okręgu Katowickiego“

Przesądzenie już dziś wyniku uważamy za przedwczesne i co najmniej niewłaściwe, choćby dlatego, że termin wspomnianego współzawodnictwa upływa dopiero 15 b. m. Ponadto zdaniem czynników powołanych do oceny, praca obu dyrekcji uległa wybitnej poprawie i która z nich w obecnej chwili pracuje lepiej ustalić nie łatwo.

Podstawą do oceny, która z dyrekcji zwycięży w trwającym nadal współzawodnictwie, będzie wynik komisyjnego zbadania pracy obu. D.O.K.P. na podstawie pewnych mierników porównawczych, a to nastąpi dopiero po 15 b. m.

i dzielną — ale kiedy znalazła się znów przed gmachem — nie chciało jej się już dalej ciągnąć swojej taczki. Rozumiała Janka Ordę, który się targnął na swoje życie, rozumiała go teraz, jak młodszego brata. Nawet myśli o Heńku nie wruszała jej. — Czy mam go chować na taki straszny koniec? Czy ja wiem, co go jeszcze czeka? Znów mam po nim tak płakać? Stała na ulicy, przed rozkopanym tunelem i patrzyła na ludzi przechodzących z Nowego Świata, na robotników, na maszyny. Świat wydał jej się ogołoconym z wszelkiego uroku, zrujnowany na długo i beznadziejnie. Nagle nad jej głową, z latarni, spłynął dźwięk fortepianu i słodki głos śpiewający niezrozumiale, żaobne słowa. Kamińska odsunęła się nieco i wzniosłszy głowę spojrzała na głośnik. Serce jej doznało nagle ulgi.

— „Ach, wiosny mej złote dni

— „O zieleń łąk —

Poznała głos Lucyny i słyszała teraz wyraźne słowa pieśni, podobnej pieśni cmentarnej. — A, jak pięknie śpiewa Lucyna — pomyślała z podziwem, lecz zaraz też wspomniała zmarłą Ordę: jaka szkoda, że ta biedaczka, co się tak mordowała chowając swe

dzieci nie doczekała tej pociechy, tej nagrody wielkiej za swe trudy! Łzy błysnęły wreszcie w jej oczach.

— Heniu, to Lucyna śpiewa, poznajesz?

— Kwiaty pól — i blaski dnia

— Światło zórz —

Lucyna śpiewała Elegię Masseneta, przepiękną, swym niskim i słodkim głosem, jakby wiedząc, że śpiewa dla Władziowej, przyjaciółki swej matki. Kamińskiej zdawało się, że teraz odprawia właśnie pogrzeb zamordowanemu mężowi. Przymknęła oczy. Tony kołysały się, powolne, dziwne w tym słonecznym blasku południa, wśród zburzonej ulicy, gwarnej teraz od napływającego życia.

ROZDZIAŁ XXXVII.

Robotnicy przerzucili przez Wisłę kabel telefoniczny międzymiastowego połączenia, opuszczono nurków na dno. Wzdłuż rzeki wciąż trwała jakaś praca, od mostu kolejowego aż po port czerniakowski. Przy moście wysokowodnym przybór wody odłuzował pale ochronne i utwierdzano je wielkimi kafarami.

(d. c. n.)

POLA GOJAWICZYŃSKA

122)

STOLICA

Powieść o dzisiejszej Warszawie

— „Musimy dążyć, żeby żaden zbrodniarz hitlerowski nie istniał na naszej ziemi“.

Władziowa, zmęczona, uwikłana w piekielny krąg tych potworności, przysiadła na krzeselku przed stołem, myśląc — jak to wszystko inaczej wygląda, niż przypuszczała. Ludzie opowiadali nieraz, ale trudno to było nawet sobie wyobrazić. Dopiero teraz widziała jak straszne życie wędli więźniowie w obozach i jakie beznadziejne. Przyglądała się zwiedzającym i pytała siebie — czy oni także stracili kogoś z rodziny w obozie?... To chyba cała Warszawa miała tam swoje groby wielkie a niewidoczne, cały kraj siedział tam i ginął za drutami!...

Heniek, blady i wystraszony, patrzył na nią wciąż błagalnie. — Niepotrzebnie tylko go męczę — pomyślała matka — czy on się nie dość napatrzył na straszne rzeczy? I, w poczuciu jakiejś swojej winy, bąknęła:

— Zaraz pójdziemy, Heniu!

Była młodą kobietą, pełną życia, dorodną

Dzień Warszawy

FILM O LENINIE

Stołeczny oddział Tow. Przyjaźni Polsko - Radzieckiej organizuje w dniu 12 b. m. o godz. 17-ej w lokalu własnym przy Al. Stalina 26 pokaz filmu historyczno-dokumentarnego p. t. „Lenin w 1918 roku”. Słowo wstępne wygłosi prezes oddziału wiceprezydent m. st. Warszawy inż. W. Fijałkowski.

ODCZYT O ZWIĄZKU RADZIECKIM

W dniu 13 stycznia b. r. w sali posiedzeń Rady Narodowej m. st. Warszawy (Al. Jerozolimskie 1 - II piętro) o godz. 10-ej sekretarz zarządu stołecznego oddziału warszawskiego, ob. Koźbielski Józef wygłosi odczyt p. t. „Czy znasz Zwązek Radziecki?”. Wstęp wolny.

BIBLIOTEKA INSTYTUTU HISTORII I SZTUKI

W Muzeum Narodowym otwarta została biblioteka Państwowego Instytutu Historii i Sztuki oraz inwentaryzacji zabytków Biblioteka mieści się na klatce wejściowej B na II-gim piętrze i jest czynna codziennie w godzinach 9-18. Z biblioteki korzystają mogą bezpłatnie wszyscy studenci wydziału architektury Politechniki Warszawskiej, Akademii Sztuk Pięknych i Uniwersytetu Warszawskiego, za okazaniem legitymacji studenckiej.

NOWE PISMO ROBOTNICZE

Po sześciu latach przerwy ukazał się pierwszy numer żydowskiego pisma robotniczego „Arbeter Zeitung” organu „Poalej Sjon Le-wicy”.

Na całość numeru składają się artykuły publicystyczne Zerubawla, dr. Bermana, mgr. Weßera i innych oraz poezje Manger'a i Szpi-gla. Ponadto numer zawiera kronikę międzynarodową i żydowskiego ruchu robotniczego.

NARADA DELEGATÓW PRACOWNIKÓW ODZIEŻOWYCH

Na dzień 18 stycznia b. r. o godz. 10-ej rano w gmachu Komisji Centralnej Związków Zawodowych w Warszawie (Al. Prylaciów 9) odbędzie się narada delegatów robotników i pracowników przemysłu odzieżowego w Polsce. Na naradzie omawiane będą warunki pracy pracowników przemysłu odzieżowego oraz sprawa centralizacji oddziałów Związku Robotników i Pracowników Przemysłu Odzieżowego, celem zwolnienia ogólnokrajowego zjazdu. Na naradzie każde województwo obowiązane jest wydelegować jednego przedstawiciela.

KURS PIEŁĘGNIARSKI

Dnia 23 stycznia w okręgu warszawskim P.C.K. rozpoczyna się kurs dla siostr pogotowia sanitarnego P.C.K. Czas trwania kursu przewidziany jest łącznie z praktyką szpitalną na czas około 6-ciu miesięcy.

Warunki przyjęcia na kurs: wiek od 18 do 45 lat dobry stan zdrowia stwierdzony przez kom. sję lekarską P. C. K., odpowiednio stwierdzone kwalifikacje moralne, ukończenie szkoły powszechnej (kandydatki z małą maturą i świadectwem dojrzałości mają pierwszeństwo) oraz podpisanie zobowiązania o gotowości stawiania się na wezwanie Polskiego Czerwonego Krzyża. Kurs jest bezpłatny. Zapisy przyjmują wydział sanitarny okręgu warszawskiego P. C. K. - Warszawa, Piłsa XI 24/26, front, II piętro, w godzinach od 9 do 13-ej.

Cukier na kartki grudniowe

Resort Zaopatrzenia m. st. Warszawy podaje do wiadomości że od dnia 20.1. do dnia 31.1.1946 r. w sklepach spożywczych - rozdzielczych wydany będzie cukier na kupon Nr 3 kart zaopatrzenia na m-c grudzień wg następującej ilości: dla kat. I - 1,5 kg (łącznie z dodatkami świątecznym 0,5 kg), dla kat. II - 0,4 kg, dla kat. III - 0,25 kg.

Cena cukru wynosi 21 15- za 1 kg, plus koszty przewozu do sklepów rozdzielczych. Termin opłacenia cukru przez sklepy rozdzielcze ustala się od dnia 16.1. do dnia 31.1. 1946 roku.

Poszukiwanie rodziców dzieci ze Szwajcarii

Załączając spisy dzieci z Polski, przebywających obecnie w Szwajcarii - Ministerstwo Spraw Zagranicznych prosi o dołożenie wszelkich starań (przez możliwie jak najszybsze rozpowszechnianie w prasie) w odnalezieniu rodziców lub krewnych tych dzieci, które swego czasu były deportowane w głąb Niemiec, a obecnie, jako dzieci opuszczone zostały przewiezione przez UNRRA do Szwajcarii, gdzie pozostają pod opieką i na kuracji jednej z organizacji społecznej szwajcarskiej - Don Suisse.

Rede Natalia Czaja, Dak I., Diak A., Dak Jan, Dak Józef, Huk Bronisław, Huk Wacław, Mren Wiktor, Brand E., Szurman G., Czornj Julia, Czornj Z., Czornj J., Czornj A., Czornj M., Neumann L., Boncof Wanda, Cierpiot Maria, Cerpel Regina, Gogolin An. el, Górecka Urszula, Helmszyczyk Kryst., Janowska Lidia, Karpuk Janusz, Karpuk Zofia, Knyl Marja, Leszczyński Tadeusz, Mlewska Marja, Mlewk Jan, Ruth Pakosz, Piłta Urszula, Rohl Karl, Jacuk Krystyna, Dumont Zaneta, Earejkowski Kołodziejczak Ewa, Stojka L., Mroszmiensko, Nowdorska Barbara, Olejko Roza, Marja Piątek Jerzy, Pesa Barbara, Rybka Zofia, Szulkowska Halna, Siwa Erika, Siurko Walter, Struzko Johann, Stabrowski Waldemar, Felus Stanisław, Hajduga Armin, Marowski Daniel, Mchalewicz Maria.

Fachowcy stołeczni pomagają Ziemiom Zachodnim

Spółeczny czyn ekipy inżynierów warszawskich

Dyrekcja Wodociągów i Kanalizacji m. st. Warszawy wydelegowała do miast Warmii i Mazurów (miasta Elk, Pisz, Zadzobek, Olsztyn, Szczytno) grupę inżynierów i fachowców celem zbadania stanu wodociągów i kanalizacji oraz opracowania planu ich naprawy.

Inżynierowie i fachowcy tej grupy po przeprowadzeniu badań na miejscu, opracowali szczegółowy plan sytuacji.

Jak wynika ze sprawozdania, miasta na Warmii i Mazurach posiadają godne uwagi urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne.

Olsztyn i Zadzobek mają po dwa wodociągi, zupełnie od siebie niezależne. Przeciętne zużycie wody w tych miastach wynosiło ok. 70 litrów na dobę na jednego mieszkańca. Miasta te walczą z dość rozlicznymi trudnościami. Daje się odczuwać dotkliwy brak sił fachowych oraz skoordynowanych planów odbudowy urządzeń wodociagowych i kanalizacyjnych.

Cały szereg urządzeń wodociagowych i kanalizacyjnych jest zupełnie niezabezpieczony. W ten sposób cenne te urządzenia są rozkradane.

Grupa warszawska w swym sprawozdaniu konkluduje iż fachowcy z całej Polski winni dopomóc miastom na zachodzie, znajdującym się w trudnych warunkach, przez delegowanie specjalistów inżynierów, techników czy rzemieślników.

Praca ekipy warszawskiej oparta była na przesłankach wybitnie społecznych.

Ministerstwo Odbudowy podziękowało prezydentowi stolicy i ekipie inżynierów i fachowców, biorących udział w pracach wyżej wymienionych, za ich wysoce obywatelskie stanowisko.

W rocznicę wyzwolenia Warszawy

uroczyste otwarcie Teatru Polskiego

W pierwszą rocznicę oswobodzenia Warszawy, w dniu 17 stycznia, nastąpi uroczyste otwarcie Państwowego Teatru Polskiego, którego całkowity remont przeprowadzony został w wielkim koszcie i nakładem pracy. Zarówno gmach, jak i wszystkie urządzenia teatralne zostały nie tylko doprowadzone do pierwotnego stanu, lecz w dużej mierze unowocześnione.

Pierwszym przedstawieniem Państwowego Teatru Polskiego będzie „Lilla Weneda” Juliusza Słowackiego. Kierownictwo zespołu oraz inscenizację objął Juliusz Osterwa, Dekoracje i kostiumy - Wacława Borowskiego. Muzykę skomponował Tadeusz Szellgowski.

Odbędą się dwie premiery: pierwsza wyłącznie za zaproszeniami 17-go stycznia, druga za płatnymi biletami 18-go stycznia.

Początek przedstawień o godz. 17.30, koniec przed godz. 20-tą.

Warszawa i Polska w fotografice

Otwarcie wystawy w Archiwum Krajoznawczym

Wczoraj odbyło się otwarcie lokalu centrali Polskiego Archiwum Krajoznawczego i Fotografii Dokumentalnej.

W nowootwartym lokalu mieści się wystawa fotograficznych zdjęć krajoznawczych, przeznaczonych jako uzupełnienie wystawy „Warszawa oskarża” która w najbliższym czasie otwarta będzie w Londynie, Paryżu i Nowym Jorku.

Wystawa zmontowana z polecenia Ministerstwa Komunikacji, zawiera szereg ciekawych i artystycznych eksponatów fotografiki krajoznawczej, ilustrując wszystkie dziedzinie naszego kraju. Między eksponatami znajdują się również mapy, obrazujące węzłowe położenie Polski w komunikacji i tranzytne zachodnio-europejskich stolic z ważniejszymi ośrodkami północy, wschodu i południa.

Wystawa zmontowana z polecenia Ministerstwa Komunikacji, zawiera szereg ciekawych i artystycznych eksponatów fotografiki krajoznawczej, ilustrując wszystkie dziedzinie naszego kraju. Między eksponatami znajdują się również mapy, obrazujące węzłowe położenie Polski w komunikacji i tranzytne zachodnio-europejskich stolic z ważniejszymi ośrodkami północy, wschodu i południa.

Wystawa zmontowana z polecenia Ministerstwa Komunikacji, zawiera szereg ciekawych i artystycznych eksponatów fotografiki krajoznawczej, ilustrując wszystkie dziedzinie naszego kraju. Między eksponatami znajdują się również mapy, obrazujące węzłowe położenie Polski w komunikacji i tranzytne zachodnio-europejskich stolic z ważniejszymi ośrodkami północy, wschodu i południa.

Odczyt tow. Ochaba o I Zjeździe PPR

Polska Partia Robotnicza Komitet Warszawski zawiadamia, że w piątek dnia 11 stycznia o godz. 16.30 w sali kina „Roma” odbędzie się odczyt członka KC PPR tow. Ochaba na temat „I-szy Zjazd PPR”. Wstęp wolny. Dojazd z dzielnic i powrót samochodami zapewniony.

Ludwik Solski

honorowym obywatelem Warszawy

W związku z 70-letnim jubileuszem pracy scenicznej weterana pracy scenicznej, znanego artysty i reżysera Ludwika Solskiego, Prezydium Warszawskiej Rady Narodowej postanowiło przyznać zasłużonemu artyście honorowe obywatelstwo m. st. Warszawy.

Dodatki tygodniowe „Głosu Ludu”

W każdą niedzielę ukazuje się specjalny „Dodatek niedzielny”.

W każdy poniedziałek ukazuje się dodatek dla dzieci p. t. „Świat Dzieci”.

Dodatki tygodniowe „Głosu Ludu” są bezpłatne. Cena numeru wraz z dodatkiem 2 zł.

Sprzedawanie dodatków niezależnie od gazet jest niedozwolone.

REPERTUAR

KINA

Początek seansów w wszystkich kinach: 13 15, 17 19.

ATLANTIC, Chmurna Nr 33: Nowy film angielskiej produkcji „...Jeden z naszych samolotów zaginął”, oraz aktualności Polskiej Kroniki Filmowej.

POLONIA, Marszałkowska Nr 56: Nowy film angielskiej produkcji „...Jeden z naszych samolotów zaginął”, oraz aktualności Polskiej Kroniki Filmowej.

TECZA, Żoliborz, Szulca 4: „Szakany kłótnik” oraz Aktualności Polskiej Kroniki Filmowej.

SYRENA, Praga, Inżynierska 2: „Cztery serca” oraz Aktualności Polskiej Kroniki Filmowej.

Bilety ulgowe dla członków Zw. Zawodowych, org. młodzieżowych młodzieży szkolnej i wojska do nabycia zbiorowo na wszystkie dni i seanse w Radzie Zw. Zawod. Targowa 15 oraz w Zw. Prac. Budowl. Marszałkowska 72, codziennie od godz. 9-ej do 12-ej w południe.

RADIO

PIĄTEK, 11 STYCZNIA

7.15 Muzyka. 12.10 Dziennik południowy. 12.25 Utwory skrzypcowe. 12.40 Informacje. 12.50 Skrzynka poszukiwania rodzin 13.05 Audycja dla wsi. 13.20 Jedz emy na Zachód”. 13.45 Wiadomości gospodarcze. 16.00 Reportaż dźwiękowy. 16.20 Recital śpiewaczy 16.40 Przegląd codzienny. 16.45 Audycja dla młodzieży. 17.15 Pogadanka sportowa. 17.30 Koncert Małej Orkiestry 18.00 Odczyt popularnonaukowy. 18.10 Reportaż aktualny. 18.20 Koncert muzyki lekkiej. 18.50 Skrzynka poszukiwania rodzin 19.00 Muzyka 19.05 Z życia Narodów Słowiańskich. 19.15 Skrzynka poszukiwania rodzin 19.30 Artykuł polityczny. 19.40 Dziennik wieczorny. 19.55 Audycja Ligi Morskiej. 20.00 Transmisja z Łodzi. 22.00 Audycja rozrywkowa 22.30 Alojzy Zółkowski w anegdotach”. 22.45 Ostatnie wiadomości 23.00 Koncert. 23.25 Skrzynka poszukiwania rodzin.

ś. † p.

MAGISTER PRAW

WŁADYSŁAW RYCHLEWICZ

Inspektor Administracyjny p. o. zastępcy naczelnika wydziału w Ministerstwie Oświaty, urodzony dnia 2 lipca 1898 roku zmarł po krótkiej i ciężkiej chorobie dnia 6 stycznia 1946.

W Zmarłym traci Administracja szkolna długoletniego i jednego z najwytrawniejszych pracowników.

Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby przy ulicy Sewerynow 4, do kaplicy cmentarnej na Powązkach dnia 10 stycznia b. r. o godz. 9-ej.

Po mszy świętej żałobnej zwłoki zostaną złożone do grobu rodzinnego

MINISTERSTWO OŚWIATY

ś. † p.

MAGISTER PRAW

WŁADYSŁAW RYCHLEWICZ

Inspektor Administracyjny p. o. zastępcy naczelnika wydziału w Ministerstwie Oświaty, urodzony dn. 2 lipca 1898 r. zmarł po krótkiej i ciężkiej chorobie dn. 6 stycznia 1946 r.

W Zmarłym traci Administracja szkolna długoletniego pracownika, a my jednego z najlepszych kolegów.

Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby, przy ulicy Sewerynow 4, do kaplicy cmentarnej na Powązkach nastąpi dnia 10 stycznia o godz. 9-ej.

Po mszy świętej żałobnej zwłoki zostaną złożone do grobu rodzinnego

ZWIĄZEK ZAWODOWY PRACOWN. MIN. OŚWIATY

Od zabawki Lumière'a — do filmu-dokumentu

Spójrzmy na program pierwszego pokazów kinowego, który miał miejsce pięćdziesiąt lat temu w jednej z kawiarni paryskich. Bracia Lumière zdemontowali wówczas zdumionej publiczności przy pomocy skonstruowanego przez siebie aparatu następujące filmy:

1) „Wyjście robotników z zakładów Lumière”, 2) „Na placu giełdowym w Lyonie”, 3) „Pociąg na linie”, 4) „Rybołówstwo”, 5) „Pożar”, 6) „Kowale przy pracy”, 7) „Polany polewacz” (pierwsza komedia).

Długość tych pierwszych filmów wahała się w granicach od 8 do 17 m, a więc czas wyświetlania najdłuższego z nich nie przekraczał kilkunastu sekund. Te krótkie scenki z życia, utrwalone na taśmie prymitywnym aparatem, to pierwszy wzór dzisiejszych aktualności filmowych.

W marę jak doskonaliła się technika kinowa, film dokumentalny począł rozszerzać swe możliwości odwzajemnienia i rozszerzenia jego przejawach.

Coraz częściej zaczęły ukazywać się na ekranach filmy reportażowe i podróżnicze. Przynosiły one widzowi zdjęcia z najbardziej odległych zakątków kuli ziemskiej. Oglądaliśmy na ekranie egzotyczne kraje, film zapoznał nas z obyczajami ludów pierwotnych, z przyrodą krajów podzwrotnikowych i śnieżną pustynią arktyki, kamera filmowa stała się nieodzowną częścią rynsztunku każdej ekspedycji naukowej.

W tym czasie rozpowszechniła się niesłychanie szybko aktualności, przynoszący zdjęcia najekscytowniejszych wydarzeń w kraju i zagranicą. Postęp techniki, zwiększenie sprawności pracy kinoreporterów, wykorzystanie samolotu jako środka komunikacyjnego — wszystko to sprawia, że tygodnik aktualności staje się w krótkim czasie odrębną gałęzią dziennikarstwa.

Film zaczyna być cennym materiałem historycznym o wartości archiwalnej. W przecieciu nadchodzącej burzy dziejowej,

Z WYDAWNICTW

Nakładem Wojskowego Instytutu Naukowego. Wydawnictwo ukazało się praca Dr. Marjana Muszka „O unifikację naszego ustroju sądowego”. Autor uzasadnia w niej potrzebę udziału czynnika społecznego w sądownictwie jako odpowiadająca duchowi czasu i postulatowi demokracji. Konieczność wyodrębnienia Prokuratury z Ministerstwa Sprawiedliwości i zblżenia jej do społeczeństwa przez uczynienie z niej organu prawa obywatela, oraz zniesienia apelacji, ponieważ wieloinstancyjność powoduje przeciąganie spraw i hamuje bieg życia.

Ukazał się Nr 1-2 dwutygodnika „Pracownik stolicy” wydany przez Zarząd Miejski m. st. Warszawy a poświęcony sprawom społeczno-samorządowym stolicy i doształcaniu kadr pracowników. Na treść tego numeru składają się szereg ciekawych artykułów o aktu ałnych zagadnieniach z życia stolicy i jej potrzebach piera Prezydenta m. st. Warszawy Stanisława Tolwińskiego, Wiktora Grodzickiego, m. st. Romana Polrowskiego, mgr Henryka Szymburskiego, Jana Bednarza oraz kronikę spraw bieżących, przegląd wydawnictw i prasy.

Wszelkie ogłoszenia i reklamy do Wydawnictw

DZIENNIKI

WOLA LUDU — Poznań
TRYBUNA ROBOTNICZA —
Katowice
TRYBUNA POMORSKA —
Bydgoszcz
SZTANDAR LUDU — Lublin

TYGODNIKI

CHŁOPSKA DROGA — Warszawa
GŁOS PRACY — Kraków
ŚWIŁ — Kielce
TRYBUNA DOLNOŚLĄSKA

DWUTYGODNIKI

TRYBUNA WOLNOŚCI — Warszawa
Przyjmuje po oryginalnych cenach „GŁOS LUDU”

Administracja
Warszawa — Smolna 12

czyje ręce sięgają do pokrytych pyłem schowków z materiałami historycznym z pierwszej wojny światowej. Wydobywają na światło dzienne strzępy filmowej taśmy, nakręconej w latach 1914/18 pod Verdun nad Sommą, na polach Flandrii.

Rozpętała się nowa burza nad światem. Obok armat, czołgów, samolotów i osiągnięć nauk, zmobilizowanych do walki z faszyzmem pojawia się nowy środek mobilizacji ducha: propaganda. Jednym z najdoskonalszych jej środków okazuje się film.

Na pierwszy plan wysuwa się nowy rodzaj filmu dokumentalnego — reportaż z działań wojennych. Leczne kadry operatorów, filmujących w pierwszej linii bojowej walk na froncie dokonujących z narażeniem życia zdjęć na lądzie, morzu i w powietrzu, zapełniły nowym materiałem i rozszerzyły znacznie ramy dotychczasowych tygodników aktualności.

28 operatorów wykonało zdjęcia wojenne, które weszły do radzieckiego filmu dokumentalnego „Berlin”. Walki aliantów z hitlerowską maszyną wojenną na froncie zachodnim filmowało kilkuset operatorów, wchodzących w skład alianckich wojsk ekspedycyjnych. Kilku z nich poległo.

Powstały filmy dokumentalne: „Prawdziwa sława”, „Zwycięstwo na pustyni”, „Btwa o Anglię” i dług szereg innych.

W toku wojny film stał się łącznikiem pomiędzy walczącym żołnierzem a ludnością zaplecza, która dzięki reportażom

wojennym miała stale przed oczyma bohaterki wysiłki swych najlepszych synów, zmagających się z wrogiem.

Ale film potrafił także kłamać. Ostatnie wydanie niemieckiej kroniki filmowej („Wochenschau”), które wpadły w ręce naszych żołnierzy ukazują nie innego, jak tylko „grosse Abwehrerfolge” („wielki sukces obronny”) i zapowiadała wszem i wobec bliskie zwycięstwo... Niemiec.

Obiektyw kamery wojennego operatora wdarł się poza druty niemieckich obozów koncentracyjnych, utrwalił na taśmie zwalę trupów, pomordowanych bestialsko ofiar, uwiecznił na filmie komory gazowe i krematoria ukazał światu sylwetki zwyrodniałców spod znaku swastyki! Nowe filmy dokumentalne: „Majdanek”, „Oświęcim”, „Belsen”, „Dachau”. Filmy te są dziś materiałem dowodowym w procesach zbrodniarzy wojennych.

Rola i znaczeniu nowego filmu dokumentalnego był w dużej mierze poświęcony Kongres Filmowy, który odbył się w Bazylei. W szeregu odczytów poruszono m. in. zagadnienie aktualności filmowych rolę społeczną filmu dokumentalnego, jako przykład negatywny biorąc pod uwagę sposoby i metody oddziaływania filmu faszystowskiego na masę.

Pokazy, jakie towarzyszyły obradom kongresu, objęły szereg interesujących filmów o charakterze propagandowo-dokumentalnym — m. in. cztery obrazy znanego realizatora amerykańskiego Franka Capry: „Preludium wojenne”, „Atak faszyzmu”, „Dziel i rządź”, oraz

„Btwa o Anglię”. Prócz tego demonstrowano interesujący montaż aktualności niemieckich zainwazowanych „Swat w oczach hitlerowców”.

Polska nie była jeszcze w stanie wydać swych filmów dokumentalnych na kongres w Bazylei, niemniej jednak delegat „Filmu Polskiego” wziął udział w obradach i zapoznał uczestników z pracami nad odbudową naszej kinematografii!

Znany dotychczasowy dorobek polskiego filmu dokumentalnego: kilkadziesiąt wydań Kroniki, która stała się już nieodzowną częścią każdego programu kinowego — i takie filmy, jak „Majdanek”, „Zagłada Berlina”, „Swastyka i szubienica”, „Budujemy Warszawę” spotkały się one nie tylko z uznaniem najszerszych mas publiczności w kraju — dziś filmy te wchodzi na ekrany zagranicę, by ukazać światu cały ogrom zbrodni i barbarzyństwa, który był naszym udziałem w latach okupacji hitlerowskiej. Taśma filmowa rzuci na ekrany zagraniczne prawdziwy obraz odrażającej się Polski.

Oto droga filmu dokumentalnego — od nieporadnych zdjęć braci Lumière do dokumentu historycznego, który starannie przechowywany w archiwum przyszłym pokoleniom mówić będzie o blaskach i cienkach naszych dni.

Zbigniew Piłera.

REKLAMA WSPÓLDZIAŁA
W ODBUDOWIE KRAJU!!!
Ogłoszenia i reklamy do wszystkich wydawnictw przyjmuje

BIURO OGŁOSZEŃ I REKLAM
POLSKIEJ AGENCJI PRASOWEJ PAP
Centrala w Warszawie ul. Pierackiego 11,
tel. 86 728

ODDZIAŁY:
w Białymstoku Bydgoszczy Częstochowie Katowicach Koszalinie Krakowie Lublinie Łodzi Olsztynie Poznaniu Radomiu Sopocie Wrocławiu.

Nakładem sp. wyd.
„KSIAZKA”

ukazała się broszura p. t.

NOWE PRAWO MAŁŻENSKIE

Spis rzeczy:
I. Oświadczenie Ministra Sprawiedliwości.
II. Słowo wstępne Dyrektora Departamentu Ustawodawczego Ministerstwa Sprawiedliwości, Stefana Banczerza.
III. Nowe prawo małżeńskie:
1. Zasady ogólne
2. Zaręczyny
3. Wiek, uprawniający do zawarcia małżeństwa
4. Kiedy związek małżeński jest ważny pod względem prawnym
5. Zawarcie związku małżeńskiego
6. Prawa i obowiązki małżonków
7. Unieważnienie małżeństwa
8. Prawo
9. Skutki zawodu względnie unieważnienia związku małżeńskiego
10. Sytuacja dzieci z małżeństw unieważnionych i rozwiedzionych
IV. Dekret z dn. 25 IX 1945 r. (Całkowity dekret o nowym prawie małżeńskim).
Do nabycia — Warszawa ul. Targowa 12.
Cena zł 10.—

OKRĘGOWY URZĄD SAMOCHODOWY M. ST. WARSZAWY

podaje do wiadomości, że egzaminy dla kandydatów na kierowców samochodowych odbywają się w poniedziałki, środy i piątki w Okr. Urz. Samochodowym m. st. Warszawy — Pl. Narutowicza 5, pokój 105.

KARBID ZI 14.—

za 1 kg z opakowaniem w detalu
Powszechna Spółdzielnia Spożywców
„WYŻYWOLENIE”
PRAGA - POŁUDNIE
Warszawa — Grochów
Stanisławowska 79

P. K. O. POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI ODDZIAŁ W WARSZAWIE

rozpoczęła wynajmowanie KASETEK (SAFESÓW). Zawartość rozbitych przez okupanta kasetek oraz zlombardowane papiery wartościowe można odbierać w gmachu

P. K. O. UL. JASNA 9.

Ostatnie dni sprzedaży losów

CIĄNIENIE I KLASY 15 I 16 STYCZNIA 1946 ROKU.
Cena losu całego — zł 200, 1/2 — zł 100, 1/4 — zł 50.

ELEKTROWNIA, WARSZAWSKA
Wybrzeże Kościuszkowskie 41

Do Odbiorców energii elektrycznej na Pradze oraz mie sowościach leżących na prawym brzegu Wisły zasilanych przez Elektrownię Warszawską

Elektrownia Warszawska podaje do wiadomości, że w dn. 13 stycznia 1946 r. w związku z przejściem na zasilanie Pragi napięciem 15 kV zmuszona jest wyłączyć prąd od godz. 9-ej. do godz. 13-ej.

Elektrownia Warszawska zawiadamia odbiorców na się, że w celu utrzymania dotychczasowego kierunku obrotu motorów elektrycznych należy w trakcie przerwy dn. 13 stycznia zamienić (przełączyć) dwie dowolne fazy na trójfazowych instalacjach silnikowych.

Ostrzegamy, że u abonentów którzy nie wykonają przełączenia silniki obracać się będą w kierunku odwrotnym.

Poszukiwanie krewnych w Ameryce

Począwszy od dn. 1 stycznia 1946 r. administracja „Głosu Ludu” przyjmuje ogłoszenia poszukujących swych rodzin w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej. Ogłoszenia zamieszczane będą w wielkim tygodniku polskim „Głos Ludowy”, wychodzącym w Detroit, Mich.

Odpowiedzi Redakcji

Wszystkich naszych czytelników nadających nam ogłoszenia do „Głosu Ludowego” Detroit uprzejmie informujemy, że ogłoszenia te są płatne. Cena za wyraz wynosi 10 zł.

Godziny przyjęć REDAKTOR NACZELNY: Poniedziałki środy i soboty od godz. 15 do 16 SEKRETARZ REDAKCJI codziennie prócz niedziel i świąt od godz. 10—11
Wydawca: KOMITET CENTRALNY POLSKIEJ PARTII ROBOTNICZEJ

Redakcja i Administracja Smolna 12.

Drukarnia Zakładów Graficznych Spółdzielni Wydawniczej „KSIAZKA”, Warszawa, Smolna 12.

Redaguje KOMITET REDAKCYJNY